

SAZKEDİSİ

sayı 4

CazKedisi **sütten** kesildi, **cazdan** ve **şiiirden** kesilmedi. Emzikten kurtuldu, karanlığın kılıcı **küflü** çıktı. Be-bob'ın **gecesi** ve imgenin **büyüsü** iyi geldi minik kalbine o'nun.

Hava değişti, imgeden esiyor yel. Sadelikten ve incelikten. Yüksek topuklu akıllardan ve yüksek sesli **hırçınılıklardan**, **egolardan** uzak.

Bir küçüktür. CazKedisi'nin **yaşı** ise **'bir'** kocaman gözlü kedilerin incecik dizeleridir...

Paylaştıkça çoğalıyor, serpiliyor, gençleşiyor
CazKedileri'nin **minik** kirpikleri...

- sennur sezer
- salih bolat
- gülsüm ışıldar
- vahdettin yılmaz
- hülya deniz ünal
- hüseyin alemdar
- neda olsoy
- hüseyin peker
- seval arslan
- mehmet mümtaz tuzcu
- ahmet ada
- ersan erçelik
- devrim dikkaya
- hakan cem
- serap aslı araklı
- imran aydın
- bekir dadır
- m.mahzun doğan
- barış erdoğan
- selçuk topal
- ayşe özgür aydoğan
- açelya büşra özdirek
- selma özeşer
- s. deniz karahaliloğlu
- a. ünal hendekçi
- burçin özmaya çankaya
- ozan çororo

Dünya Şiir Günü Bildirisi, 2013

Sennur
SEZER

Şiir çağın yankısıdır

Şiir, çağının seslerinin yankısını taşır: Kahkahalar, çığlıklar, ıslıklar... Aşk şarkılarına marşlar karışır, ağıtlara çocuk sesleri. Çok sesli bir korodur şiir, bir orkestra.

Şairler hükümdarlara övgüler yazsalar da bu sesleri şiirin orkestrasına ekleyemezler. Bir yıl geçmeden yıpranır gider o övgülerin kumaşı.

Eskimeyen, yaşamaya övgüdür, adalete, aşka.

Bir de diktatörlere yazılmış alaylar eskimez, bin yıllarca.

Şairler söz ustasıdır. Anadildir ustalığın nedeni. Vay şairlere ana dilini yasaklayana. Vay insanlara şiiri yasaklayanlara! Her dilde aşağılanmalı insanın düş gördüğü dilde yazmasını, şarkı söylemesini engelleyenler. Onlar için sövgüler bile armağan sayılmalı. Adları silinmeli tarihten.

Şiir, çağının seslerinin yankısıdır. Şair bu sesleri işler olan gücüyle. Aşk şarkıları, yaşama övgüleri duyulsun ister şiirinde. Hıçkırıklar aşktan kopsun, bir ağlayış olacaksa çocuğun ilk ağlayışı olsun.

Ve kadınlar, sesleri yüzyıllardır savaşları lanetlemekten yorgun, ağıtlardan kısık, şiirler söylerler güzel günler için, rüzgâra karışır. Onlara şiir yazılmaz, yazılanlar aşka övgüdür belki.

Şiir, çağının seslerinin yankısıdır. Sokaklardan kopup gelen seslerin uğultusudur. Zafer şiirlerinde ölen askerlerin analarının ağıtı duyulur. Aç çocuk ağlayışları ve dul kadınların çığlıkları. Bu yüzden ürperir bu şiirleri okuyanlar.

Çağının seslerinin yankısı duyulur şiirde. Şiirinde güzel seslerin yer almasını isteyen şairin işi zordur. Çünkü açlığı, savaşları durdurmak için uğraşmak zorundadır. O şairlerin seslerini duyarız, çocuk seslerine kulak verdiğimizde.

salih bolat

fesleğen

şimdi orda buzlar eriyordur
yürümek istiyordur donmuş sular
sen bir odun atıyorsundur ateşe
bir odun daha
derken kış uyanıyor
bir akarsuda.
burda neler olduğunu kestirmek zor
elinde kitap olan bir adam
terkedilmiş bir bahçeye bakıyor
savaş haberleriyle uyanıyoruz
ihanete mi uğradık dağlarda
bir halk kendini tanımaya mı çalışıyor?
seni orda sanıyordum
güneşli pencerelerden mi çıkıp geldin
ellerin hâlâ fesleğen kokuyor?

gülüm ışıldar

diken

Hâlâ kanıyorum
Yırtıldığım yerden
Dikenli bir gökyüzünden
Düşerken...

Duman sarıyor
Şiir yüklü ağızları
Gitmekle kalmak arasında
Ne beklerim bilmem ki,
Yıldız dolu ağzınla
Hayatın dışlisinden
Gülümsemesen...

vahdettin yılmaz

Kuş ehlinden dönmeyen annem Latife Yılmaz'a...

yorgan bu kadar mı üşütür

Bizim orada sonbahar elma kokusuyla başladı
Gediklere umutla bakılırdı tabut da olsa beklenen
Mevsimin hüznüne bağlıydı otların rengi
Göçten vazgeçmiş birkaç sığırcık
Kışın tarifesini öğretirdi serçelere
Tam da burada sussun istenirdi bir çocuk
Şeker bu kadar mı acı

Kışı ömürden uzun bu diyarda
Ufuklardan kar gelirdi sadece
Ama hep cömert kalırdı yıldızları gecenin
Kireç kokularıyla duvarlar da öyle
Öksüzlüğe ulaşmadan yaylaya çekilirdi bahar
Sokaklar yosunlanır yalnızlığa gizlenirdi
Konuşmuyor subaşları öyküler yarım

Zaman çürür gölgelerin kuşluğuna yürürdü hayat
İsli taşlar neyi hatırlatırsa oradan ağlardı babam
Kuşlara bakmazdım anneme uçar onsuz dönerlerdi
Bir kazağın kollarıydı dostum teselli oradan uzardı
Arkadaşlarımın boylarını ölçen sözcükleri vardı
Çantalarında taşır büyüdüklerine inanırlardı
Ellerini çekiyorum soluğum kısılıyor

Bir yorgan bu kadar mı üşütür

genç kedi: 3

Bu sayıda “Şair duruşu” dediğimiz şeyden söz etmek istiyorum. Şair; doğa, insan ve değerlerine sahip çıkmalıdır. Söylemiyle eylemi bir olmalı, birbirini doğrulamalıdır. Ethel ve Julius Rosenberg, Sovyet casusluğuyla suçlanarak idama mahkum edildiler. “Suçunuzu kabul edin, cezanız otuz yıla düşsün” teklifini ise “Hayır! Biz yalan söylemedik!” diyerek reddettiler. Ödün vermeden, inandıkları değerler uğruna elektrikli sandalyeye gittiler. Onurlu davranışlarıyla yaşıyorlar belleğimizde. **Oktay Rıfat**’ın “Telefon” ve **Melih Cevdet Anday**’ın onlar için yazdıkları “*Anı*” şiirlerini düşünün. Dünyanın başka bir yerinde yaşanan haksızlığa, şiirleriyle destek verip karşı çıkmalarını. Şairin silahı, şiiridir. Yaşamda karşılığı olan bir acıyı yazdıkları için, gerçekten güzel ve hakiki şiirlerdir her ikisi de. Nâzım, A. Kadir, Arif Damar, Enver Gökçe, Hasan Hüseyin Korkmazgil gibi şairlerin neler yaşadıklarını düşünün bir de. Tutuklanmalar, hapisaneler, sürgünler, yoksulluk ve yoksunluklarını. Yaşamlarıyla şiirleri örtüşmüştür hep. Daha önce de yazmışım, genç şair Ertan Yılmaz, “Türk şiirini ölümler götürüyor” demişti. Alanlarda, gösterilerde, yürüyüşlerde, 1 Mayıs’larda hep, yukarıda adını andığımız şairlerin şiirleri kitleleri sürüklüyor. Sadece şiirleriyle değil, yaşamlarıyla da birer direnç örneği olarak duruyorlar. Günümüzde

toplumcu gerçekçi şiir yazan birkaç isim sayabiliriz ancak. Bugün yaşadıklarımız dünden farklı değil, hatta daha da kötü. Sanatçı (Şair), toplumun ruh mühendisidir, sorumluluğu vardır. O halde kendimizden, toplumsal alana taşmamız gerekiyor. Hepimiz için geçerli, yaşadığımız coğrafya için de gerekli bu. Şiirde zaman ve mekan, bu dünyaya ait olduğunun göstergesidir. Yazılanın güzel olması yetmez, yazan da iktidarın dışında konumlanmalıdır. Düşünsenize Türkçe’nin süt dişi Yunus Emre, hangi iktidara yakın olmuş, hangi jüriden ödül almıştır ki 13. Yüzyıldan bu yana yaşamaktadır? Halk, seviyorsa yaşatır.

Okuduğum kitaplardan söz edeceğim şimdi. Hüseyin Peker’e de bir selam olsun hem. Bir şiir ya da kitap, yayımlandıktan sonra, şairin olmaktan çıkıyor. Şiirleri alımlayan okur, okudukları üzerine düşünüp yorum yapmakta özgürdür. Herkes övgü duymak ister ama yergi de kıymetlidir, hele de doğruyu görmemizi sağlıyorsa...

İdris Sezgin:

1987 doğumlu. İlk kitaplar önemlidir. *Doğu’nun belleği*, iyi bir ilk kitap. Güç’ler, ölümler, hüznler kitabı. Güncele dokunuyor. Çocuk gelinler, katliamlar, soruşturmalar, açlık grevleri, Kobani. Onun içindir ki, “bir aşk Kürtçe ölüyor”. Bundan sonraki kitabını merakla bekleyeceğim. Çoğu şiirinde Tanrıyla hesaplaşıyor! (Bunu çözemedim?). “her gidiş kalanı eşeliyor” dediği yerden okudum yazdıklarını. En çok “bir taş daha ezberlersem sırrına erecekmişim suyun” dizesini sevdim. Ben de ona kendi dizeleriyle “ah, sular gittiği yerden dönmüyor geri” diye sesleneceğim... “Mevsimlik göç ile yarasına işçi oldum şiirin” dediğine bakmayın siz, şiir ülkesine mevsimlik değil, temelli yerleşmiş gözüküyor.

M. Egemen Bostancı: 1985 Mersin/ Tarsus doğumlu. *Uyku Tıbbı*, kendine gömülü bir iç dünyanın söylediklerinden oluşuyor. Tanrıyla, ailesiyle, filozoflarla, şairlerle, ötekilerle konuşarak hesaplaşan bir iç ses duyuluyor kitap boyunca “Ölülerin yaratmış olması gerek/ Tuhaf boşluğa yerleştiği anda/ Boşluğun ona yerleştiği anda”. İç karmaşalarından kurtulduğu zaman, iyi bir şiire ulaşabilir.

Özge Kocatürk:

“*Ben Senin Bildiğin Kızlardan Deliyim*”, Eylül 2014 de yayımlanmış bir ilk kitap. *Seri Seviyorum, Senin Annen Bir Yedekti Yavrum, Bu Kalp Seni Öğütür mü* gibi ilginç şiir adları var. “Kaç intihar bir şiir eder” diye soruyor ya. Doğrudur, her iyi dize, şairin kendisini bilinçaltının duvarlarına çarpa çarpa yok etmesi, sonra yeniden doğurmasıdır. Metin Eloğlu'nun şiirlerinde dille nasıl oynadığını düşünün. Onun dizelerinde hem biçimsel, hem de anlambilimsel bir sapma görülür ve yeni sözcükler yaratır. Dille oynamak iyidir de, Özge Kocatürk'ün çıktığı yol, bir hayli zor. Başlamak, başarmanın yarısıdır. O da başlamış, elini taşın altına sokmuş. İroni, cesaret, karşı duruş önemli. Kolay olanı seçmemiş yani. Bir de erotizmin pornografiye dönüşme riski var ki, bundan kaçınabilecek mi? Aynı soru, **Neslihan Yalman**'ın yazdığı şiir için de sorulabilir. Umarım başarırlar.

Dilek Özkan:

1969 İzmir doğumlu. “*Bir Uçurum İçer*”, ilk kitabı. “Düşüp kırılan bir şeydim/ İçimden geçerken dünya” bu dizede söylediği gibi, işte o kırılmalar, şiire çıkıyor. Kitap çıkarmak için çok beklemiş, acele etmemiş, bu iyi. Şiirimsilerin kitap olarak uçtuğu bir ortamda, demleyip dinlendirmiş

şiirlerini. Dergilerde yayımlıyordu, kitap oylumunda çıktı karşımıza. Şiirli yemek tarifleri yayımlamıştı, dergilerde okumuş, beğenmişim. Ama nedense o şiirlerini kitabına almamış, keşke alsaydı. Bu kitaptan sonraki şiirlerinin, yolculuğunu daha belirgin kılacağını düşünüyorum.

Can Sinanoğlu, 1970 doğumlu. *Işığın Bize Ettiği*, şairin üçüncü kitabı. Psikolog ve bir ceza infaz kurumunda çalışıyor. *Su Kabarcıksız* şiiriyle aşka yeni bir tanım getirmiş. Bayıldım. Dinginlik, huzur böyle güzel tanımlanabilirdi ancak. Karısına yazdığı şiirde “evrenin en görkemli seyahatine bilet bulmuş/ iki şanslı yolcuyuz/sen ey benim okyanusum nazar boncuğum/aklıyla ve teniyle ruhuma dantel ören beyaz melek” diyor. 'Su Kabarcıksız, ne güzel bir kitap adı olurdu' diye düşünmeden edemedim.

Nihat Özdal:

1984 doğumlu Özdal'ın, üçüncü kitabı “*düğümler*”. Tematik çalışmak zordur. Ağaçlar Kitabı'mı yazarken çok zorlanmışım. Ağaçları yazacaksın ama dal, yaprak, toprak, çiçek, hava, aynı nesnelere kullanarak, hayal gücünle her bir ağaçla değişik ilişki ve bağıntılar kuracaksın. Aynı nesneyi, başka imgelerle anlatacaksın. İmge, duyuya edinilen bir deneyimin zihindeki görüntüsüdür, düşünsel bir resimdir. Şairin, elli düğmesi var bu kitapta. “Düğümlerine dokundum/ masalına döndü çocuklar”. Ben kitaptaki düğümleri, insanın fazlalıklarından soyunup saf ruha ulaşması için birer aşama olarak algıladım. “Düğümleri hiç kopmasın” diyorum.

*) *Kitap ulaştırmak isteyenler için adres: Hülya Deniz Ünal, Dedebaşı Mah. 6051 Sok. Bahar2 Apt. 26/9 Karşıyaka- İzmir*

e-posta: denizunal64@gmail.com

hüseyin alemdar

2015'in 15 şiir kitabı

Kırk beşten sonrası eski 45'likler tadında şairane bir yaşlılık olsa gerek. Neyse ki şiir var, şiir kitapları var. Bu arada kırktan sonra her yaş aynı, kimseye söyleme. İyi ki, aşk ve kayboluşlar sekansında şiir kitapları var, şiir var. Say ki, ten yüz beden erotizm, şiir büsbütün *dinibütür!* Böyle dediğimde, şiiri aşk ve erotizm tadında “tanrı cümlesi” İlhan Berk ve türkülerden öğrendiğimden olacak hâlâ tenden ve tanrıdan korkuyorum, varoluştan! Sadece *Avluya Düşen Gölge*'de “Ölüm Büyük” diyerek yazdığı beş ölüm şiiri dışında hep yaşama, aşka ve erotizme çalışan Berk usta benim tek yaşam okulumdur; hattâ, adına o vakitler İlhan Berk Şiir Enstitüsü demişliğim bile var. Her ikimiz de toplumcu şiirden geliyorduk ve deyim yerindeyse; ondan öğrendiğimle, “*mütemadiyen şiir yapıyordum/duk, sözcüklere ustalı ustasız kekiçlerle biçim vermekle meşguldüm/dük.*” Daha sonraları ondan öğrendiklerimle, adları mecaz, imge ve metafor olan kızlarımızı gece taşında süsleyip her gündoğumu güneş taşında ısıtmaya başladım başlayalı iyi değilim. İyi değilim, çünkü bir yıl daha bitti; kadrini bilmediğim ömrümden yapraksız bir dal daha eksildi. Oysa tutunacağım bir dal diye sana gelmek istemişim Zülâl, gördüm ki sen de yapraksız bir dalsın işte! Neyse ki giden bir yıla rağmen şiir kitapları var.

15 Kitaplık Perde!

1) Atlasın Bir Ucunda¹ / Pelin Özer: Ben hem yaşam hem ölüm olmak istedim bir ömür; aşk tadında. Tanrı utancından ölümü yaratmış olmasaydı şair nasıl keşfederdi küçük ölümü, erotizmi. Dündeki yeni yıl dört ağır aralık işte şurda, *Atlasın Bir Ucunda!* Yıla Pelin Özer'in sessiz ama yankısı derin şiir kitabıyla giriş yapmıştım. Son aralıkta “*Ancak sevişirken benzeriz tanrılara*” sözüyle ölümsüzleşen bu kitap dündeki yeni özgün buluşları ve sarsıcı söylemiyle hâlâ yepyeni.

2) Tunç Gammaz² / Neslihan Yalman: Şair aynı zamanda dize oyuncusuysa, dil egesi kullanmal. Neslihan Yalman okumalarım sırasında kalbim mi sürçtü yoksa! Pür-realizm ve pasif agresif

dahil kaderdeki keder tüm gam ve gammazlıklar *Tunç Gammaz'a* ait. İncinme Halleri'nden bu yana cesur ve canhrasa, pervasız pertavsız kesinkes kendi şiirini kurmaya çalışan bir şair Yalman. Yırtıp attıkça kâğıtları ve içini daha büyük şiirlere çıkacağı aşikâr. Pedalı hızlı çevirdikçe deforme sözcüklerle kuracağı yeni dünyaya *karaşın gülüş* Ece Ayhan'ı bile inandırabilir: “-*çikolata bacaklarının boğazından aşağı/soymuğu ağzına doğru sincabın fındıkları/yeşil limon kesişini koku'sulu yalar/fizyonomiyi uçurur elastik kornişon*”. Sendromatik sözdizimlerine dikkat!

3) Çapkın Çiçekli³ / Nihat Ziyalan: Duvağı ve damatlığı kutsal sözün. Daha uzun yıllar Cemal Süreya beğenisinde Nihat Ziyalan şiirleri okumak isterim. Ödüllere hem taraf hem karşı olmanın yaman çelişkisiyle “Bu kitap hiçbir ödüle katılmayacaktır” ibaresine karşın yalnızlıktaki derinlik ve deneyimlerden biçilmiş özgünlük gerekçeleriyle yılın en saygın şiir ödülleri ikisinin şiddetle *Çapkın Çiçekli'*ye verilmesini önerirdim. Sahi İlk Gece nerde, Bastonlu Fotoğraf nerde, Cam nerde, Sidney nerde, Dilek nerde, Yitik Siyah-Beyaz nerde, Erdal Eren nerde, gençliğimiz ve jönlüğümüz nerde?! Şiir hep g(n)eç, ölüm çok g!e!n!ç: “*İçimin tutuk gitti h harfi/çöktü yanına/bitişemedi bir türlü/küflenmiş a harfi: A! H!*” Ah! Şiir de hayat gibi okunaklı reçete.

4) A Cappella⁴ / Enis Batur: Ey kitaptan, beni içine al! Enis Batur'a rağmen dize ve müzik terminolojisinde şiir insan sesi. Ben senin çocuğum, ben senin kardeşim şiir, beni içine al, bana ninniler söyle, beni bağışla! Söyle Enis, hangi yeni lirik şiir eski; gözlerim gözölüştan, kalbim kırık çift d/oluştan, ellerim el oluştan yorgun. Ah! A Cappella oluşu arma sayıp *Nisân'*ın Ninnisi'ni ödünç alıyorum senden kızım/lar için: “*Al bu ninniye seslendir söyle ona, Kayıran./Derin ve huzurlu uykusuna bırak sonra Nisan'ı,/bir kadeh bulut doldur ve balkona çık hemen:/Kimse görmesin sessizliğini, ben görmemişim.*” Şiir elliden sonra kedi ve kader Enis!

5) Sarıaylar⁵ / İbrahim Tığ: Şiirin kutsal rahmi elbette ki hayattır. Her sese uyanır, her kıpırdanışa tanıklık eder şair. Şiir çizgisinde söylem biçimi ve ses tartımlarıyla kurar şiirini şair. Şiir biraz da geleneğe yaslanarak geleceği kurmaktır. Ötesi şiire bakmalar, her bakma ayrı bir sevap ve günah; tıpkı İbrahim Tığ'ın *Sarıaylar'*ı gibi. Tâ baştan beri şiirin eserlerini ve duraklarını bilmek ve özümsemek bir de! Vücut kendi dilini konuştuğunda, şair, kan ve kangren *anlatım* derinliğidir kendine: “*ben ölmedim, barış topladım çocukluğuma/ savaşlardan kurtulmak için hep böyle yaparım/ama bırakmazsınız*

yakamı. bana ilk/sevişmeyi nerede öğrettiğinizi de bilmiyorum!” Daha ötesi mi? Özduyum ve dağlı anlatım.

6) Kırmızı⁶ / Gürsel Bektaş: Göz ve kalp hile bilmediği sürece masumdur; şiir de. Yılım ilk kitapları arasında benim favorim kanı incelten şey tadındaki *Kırmızı* elbette. Dokun, ten doğrulasın seni: “*Her cehennem bir cennete işaret*”tir der gibi şiir mutlu ölüm hayatımızın içinde. Gürsel Bektaş'ın hatırlattığı İkinci Yeni'den günümüze şiirimizin daimi ümit burnu oluşu: “*Kelimenin köküdür mut/Bak yıldız kayıyor, gök seyreliyor/Güneşin altında yeni olan biziz/Üstünü suyla ört!*” Akışını bulan su ile biçim kazanan sözcükler kekeleyemez. Gürsel Bektaş ve *Kırmızı*'sı rendelenmiş yeni ve çiplaklığıyla güneşin altında.

7) Son Dağ⁷ / Bejan Matur: Küçük ve derin ölümler ki vicdan ve iltifat dağı kendini unutturmaz, gün ve güneş yarası şair duyarlılığında kendini ele verir. Değil mi ki taşların bildiği insanın unuttuğu hakikat! Yurduna ve kendine insan olanın arayıp buldukları taş ve kemik midir sadece! Kendine hiç kimse olan acılara ve bir dağa yaslınsa tayyörlü Cumhuriyet'e rağmen Dersim'i unutmaz. Yıl içinde bende en çok kalan, beni derinine acıtan kitap *Son Dağ*'dan başkası değildi. Bejan Matur şiirine ta baştan beri inandım, *ağlayan kavim* duyarlılığını yitirmeyen böylesi içten bir şiire olan inancımı sürdürüleceğim: “*Bizi incitti tarih/Kelimeler, kelimeler/Kanda!/En baştan başlanmalı/Hangi söz annenin susması/Kanın çekilmesi hangi şiir?*” Tarih ve bu dilsizlik hangi şiir?

8) Kırmızı Konfeti / Hatice Çay: Yine kırmızı, daha kırmızı. Yine bir ilk yapıt, Hatice Çay ve *Kırmızı Konfeti*; sanki her şiiri filmin son karesi. Ruhisilyah, şiir biraz da bağışlama ve yetim sanatı; sosyolojik dokunuş. Şiirlerini sessizliğin sesiyle yazan Hatice Çay'ı yaklaşık dört yıldır dergilerden takip ediyorum, sadece şiirleri değil çeviri şiirleriyle bende fazlasıyla kalan Çay'ın *Kırmızı Konfeti*'si 2015'in en güzel sürprizi. Yarım ağız “ben senin hiç kimsenim” dese de sessiz harflerle sessiz ve derinden ilerleyen Hatice Çay günümüz şiirinin aşk ve savaştan yeni çıkmış entarili umudu. Her şiirinin son karesi kendine ve ustasına seslenir gibi: “*anladım sarsılınca bir ağaç/gelirmiş kendine ancak/eğdim başımı kalbim üzerine/dedim daha yürünecek yol var/mahcuptum ustama karşı/elimde yüzüme bakan aynalar!*” Sahi, şiir ayna ve mahcubiyet bir yerde. Ah! Kalbim kan ve ân!

9) Taşlara Düğüm⁹ / Hüseyin Köse: Ey şair, ey fâni! Bana bakma, bana kanma. Camı kandıran ağrı, teni kandıran kan daima. Taşlara sor ya da kalbine düğüm at, aşk da ayrılığa aittir. “Ölüm” sözcüğünü bu deftere ben sarkıtmadım, hayret ve heyula, arzu ve haz erotizm bile uyanıklığın hiçlik taşı, kendiliğinden. Üç artı bir kitap Hüseyin Köse'nin *Taşlara Düğüm* özgün yapıtı işte uzama ve dünyaya ait. Ondan son bir taş; acının kalbine: “*Her çocuk önce bulanık bir babayı öper kendi bozkırlarında. Ve unutmaya çalışarak geçer kalan ömrü hatırladıklarını..*” Her uçuş sonrası şiir kiblesiz gramer, tıpkı Hüseyin Köse şiiri gibi.

10) Aşk Her Şeyi Fetheder¹⁰ / Sadık Yaşar: Kim demiş şiir ölmüş, Sadık Yaşar şiiri geri çekilmiş; ölüm ve geri çekilme saf şiirin aşk nalını. Cemal Süreya sanat ve eleştiri adına bunca isim saydıktan sonra “*İlhan Berk eleştirmen*” der ya bu boşuna değil. Yedinci aralık yeni şiir kitabına *Aşk Her Şeyi Fetheder* adını yakıştıran Sadık Yaşar da *gözcümle* benim gizli eleştirmenlerimden. Bir şair önce kendi şiirinin eleştirmeni değilse kendi şiirini nasıl yeniden kurabilir ki! Şimdi birazdan, aşkı ve dünyayı yeniden fetheden Sadık Yaşar eline çizdiği sekizinci renk gökyüzü haritasıyla kapıdan girebilir. Boyalı Çalgı bir şair ki; doğuştan şiir ermiş, bilekleri yarıya kadar mor cennet, dizkapakları baldırına kadar turuncu söz cinnet çıkagelir; şiir aşk tadında yaşadıkça yalnızlık kalmayacak. Şiir *kalp mührü* değilse ne ki! Şiir aşkın ve acının geçmişi: “*çocuksuz lunapark/geriye sarıyor oyunlarını/değil rüzgârın hüznün tarihi bu/gün batmayı güzelliğ tutuyor onu/soyunmuş deniz evvel zaman içinden/yarına seslenmek için kullanıyor martularını*”. Sadık Yaşar şiirine dokun ve gör; şiir, yerperisi, dündeki yarın kokusu.

11) Cesedi Nereye Gömelim¹¹ / Cevdet Karal: Varsın ölüm yarım bırakmasın işini, tanrı ve şiir harflerden yapılmıştır; şâir tamamlar aşkı ve ölümü. Siyah valiz eksik olan her şey dünyevî, “ben geç kaldım, ben nerde kaldım” dediğimiz bu üç günlük dünyada aşk, hayâ ve gençlik ölümden çok! Utanma ve naz boşluğu hayra hazzı sor, söylesin. Haz ve utanmanın kör taksi şoförü belki de bir dünya hafızası: “*Kaç ölü var şu zarif çantalarda hanımlar/Unutulmuş deniz feneri ağırlığında!*” Şiirden ve ömrümden gün aldığım günden beri çok özel şairlerimden biri olan Cevdet Karal'ı tek şiirle yakaladığı bu güçlü ve yoğunluklu anlatımından ötürü yürekten kutlamak gerek. Kesin *Cesedi Nereye Gömelim* yılın en sıkı üç-dört kitabından biri. Kitap birçok soru soruyor ve her yanıt kitabının büyüüne büyü katıyor. İştî o sorulardan biri: “*Cesedi nereye gömelim/Yakındaki koruyu*

sevdiğini söylemiştin/Anılarını kır sepetine koyar yürürdü orda/Oraya gömelim, bir ağacın en uzak yaprağına/Ölüm, ruhunu kelebeklerle kaldırrır dansa”. Tanrım, işte bugün seninle çarpışma günüm. Sayende, ölüm en güçlü metafor!

12) Kemik İnadı¹² / Asuman Susam: Âh! Dünyanın yükü işte kelimeler, anladım! Kan ve gül hışırtısıyla dünyayı dinleyen dâhiler sadece şairler, övünün. Dünya *Kemik İnadı*, dokun bak sadece sıcak taş. Asuman Susam için de olsa şair ve barba/r tökezleme taşları epifanik bu dünyanın renkleri ve acıları olmak isterdim. Değil mi ki *Öldürmeyeceksin!* Yüzü ve dünyayı hatırlamak yetmez, kalp gözü karşılaşmak gerek: “*yaralanabilirliğimle karşıdayım /yasımın kederiyle/korkuyorum İbrahim gibi/şiiir mırıldanıyorum dua niyetine/kabul olur mu bilmeden/bir tüy gibi yükselmek isterken*”. Tanrı ve acıların çoğunluğundan Allah'a ve şiire sığınır insan, nerdeyse bir yıl olacak vicdan cümlesi Kemik İnadı'na sığındım ben de. Kana gül, güle kan!

13) Uçurum Beyanı¹³ / Fuat Çiftçi: Sabrın ağır kilidi dünyayı örter şiiri örtmez. Bak, Allah bile “muh gibi yalnız”; iyisi mi şiire ve Zaman'a, ân ve mekâna sığınalım. Fuat Çiftçi şiirine âşına iseniz kayıtlar da kanatsızlıklar da birer *Uçurum Beyanı!* Unutuş tırpanı poetik dokunuşlarla yerelden moderne Türk ve dünya şiirini bir tepede harmanlamanın adı Uçurum Beyanı olsa gerek. Yıl içinde üzerinde çokça durulması gereken bir kitabın bu kadar gök ardı edilmesi neden? Dipteki dalga, yankının göğsü çürümenin örtüsü er geç kendini gösterecek; değil mi ki şiir örtük imge insanın en açık yeridir. Kabul et; şiir, inilti kadranı: “*himmət sayıklamalarında sancıyan tükenişe eğiliyor külün merhemi. delirtmediği delilikte soludu körlük. düzeni ürkütmeli kanımın öfkesi!*” Ey ürküntülü öfke, şükür sana ki düzyazıya ait değilsin.

14) Camdan Kale¹⁴ / Onur Şahin: Taş plak hüznümü şiir yerlerinden elli üçümün pikap iğnesiyle yeni çizmiş gibi kırk bir *gözcümle* üfledim kendime şiiri. Şimdi her şey sırt sırta iki şairin ovaya dağı anlatması gibi Bayburt ve Nevşehir! Kaderle gelenin ses ve söz tartımlarıyla biriktirdiği keder şiir. Kendine has söylemi ve dokunuşlarla Onur Şahin ve *Gamdan Kale* bu yılın en içli iç adası. Yer yer bir ömrün sınır kuşlar, yer yer yaşantı özeti gibi şehirden gelen gam sesleri: “*Burası yokluğundur, başka y e r bilmem.//Henüz gitmediğim şehirler oluyorsun bana,/Paris biraz, belki Havana,*

yahut Gazze!” Burası yokluğun ve yalnızlığın şehri belki, Onur Şahin ve *Gamdan Kale* sayesinde her ikisini de başkenti, Cemal Süreya'nın Kars'ı gibi.

15) Tuz Açlığı¹⁵ / Mehmet Karaca: Dağ ve uçurum niyetine ovaya yay kendini aşk de ey şair! Geceyi ve baykuşu hayra yor. Şiir de ten de hayatıyet taşıdığı sürece *tuz açlığı* dünden yarına özgün imge ve güçlü metaforlar sarmalında hayatın ve haytalığın hayirsever damarı! Âh! Şair ölse de göğü kamıdır, kasığından dökülür. Dergilerdeki şiirleri ve aldığı ödüllerle adını duyan Mehmet Karaca'nın *Tuz Açlığı* yapıtı 2015 Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'ne değer görülmüş. Bu ödülü hak eden özgün bir yapıt *Tuz Açlığı*. Kitabın kalemsiz yerinde “*konusan değil/konusarak tükenen tek varlık insandı/kendimi açtım. bu kadarım.*” diyen kitap ve şairi uzun süre konuşulacak gibi.

İtiraf: Ben bu dünyaya idare lambası ışığı altında gelmişim, fitilime kadar annesiz-babasız, gaz ve kadranıma kadar aşksız-yaşamasız; beni soy, beni ağlat! İltifat: Zürafa Sokağı'ndan Ten Kitabı'na, Sadri Alışık Sokağı'ndan Şifalı Taşlar Kitabı'na o kadar çok lamba yakıp söndürdüm ki şiir adına; istersen oyun olsun tüm lambaları söndür A'dan Z'ye *Arzu* ve *Zülâl* ben bir o kadar daha lamba bulur yakarım. İthaf: Aşka, şiire ve erotizme rağmen, nasıl mıyım!? İki tenin ve iki nehrin ağrısını ve ağırlığını kaldıramayacak kadar güçsüz ve yalnız!

Bir ömür, pardon koca bir yıl işlenmemiş ve işlenmedik günlere çalıştım. Mısra-ı berceste say ki şimdi öldüm. Hem iyiyim hem değil, şiir ki tüknefes sonsuz uyanış sevabı. Uzak güzelim! Bak, belki de son defa telaffuz ettim ölüm sözcüğünü. Bırak biraz uyuyayım, bensiz ölme, ölm'e! Gördüm, görülmeyen yoktur!

1) *Atlasın Bir Ucunda*, Pelin Özer, Alef, Ocak 2015, 56 s.

2) *Tunç Gammaz*, Neslihan Yalman, *Yasakmeyve-Komşu*, Mart 2015, 54 s.

3) *Çapkın Çiçekli*, Nihat Ziyalan, YKY, Nisan 2015, 126 s.

4) *A Cappella*, Enis Batur, *KırmızıKedi*, Mart 2015, 160 s.

5) *Sarıaylar*, İbrahim Tığ, *Nokta Kitap*, Mayıs 2015, 80 s.

6) *Kırmızı*, Gürsel Bektaş, *Noktürn*, Mart 2015, 64 s.

7) *Son Dağ*, Bejan Matur, *Everest*, Şubat 2015, 144 s.

8) *Kırmızı Konfeti*, Hatice Çay, *7ediiklim*, Şubat 2015, 68 s.

9) *Taşlara Düğüm*, Hüseyin Köse, *Yasakmeyve-Komşu*, Şubat 2015, 86 s.

10) *Aşk Her Şeyi Fetheder*, Sadık Yaşar, *Artshop*, Temmuz 2015, 56 s.

11) *Cesedi Nereye Gömelim*, Cevdet Karal, *Everest*, Mayıs 2015, 140 s.

12) *Kemik İnadı*, Asuman Susam, *Can*, Eylül 2015, 72 s.

13) *Uçurum Beyanı*, Fuat Çiftçi, *Noktürn*, Mart 2015, 96 s.

14) *Gamdan Kale*, Onur Şahin, *Mühür*, Kasım 2015, 72 s.

15) *Tuz Açlığı*, Mehmet Karaca, *Varlık*, Ekim 2015, 72 s.

sylvia öldü plath güldü

kuzu yüreği buldu nehrin içinde,
kenara atılmış bir nehirdi şimdi kocası
iki kurabiye bırakıp kaçtı jiletle bacak alan kadınlara
kadın yağmuru bırakıp şemsiyeye sarıldı
kedi ördek yastığından kalktı geldi karda,
gördün şimdi nehirleri,kadın jileti bırakıp fırına sarıldı.

dönmeni istiyordum ama
kazağının kapı koluna sıkıştığını göremedim.
çorabının yırtıldığını ve misafirinden kaçtığını.

çerçevene resim bulamadı kızın,
kocanı aldım evinin kenarına koydum
içi kokuşan balıkları ağırladı.
seni aldım içimdeki pencereye 'buğu' dedim
ben buradayım,ya siz?

çocuklarıma iki paket bant yedirdim,
kapılara döşedim kurabiyemden taşan sarı saçları.
bir cinayetti küvetteki delikler,
saçların vardı Sylvia,saçların ama renksiz
insin bütün madenciler göğe
Sylvia öldü Plath güldü
fırının derecesi 100*

hüseyin peker

şiiirimize "m" harfine çıkılan basamaklar

Hepimiz bilirsiniz Metin Eloğlu adını. "M" harfinin en çaprazıdır, dönölmez kişisi, "M" harfinin baş harf yapıldığı şiir sayfası. Dilci ve simgeci tutumu, hep resim yaparken tutunduğu renklerden gelir. Onu az da olsa tanıdım. Açık yeşil gözleri, uzun boyu, duru kişiliği, bir de ne zaman yanaşsam, burnumda kesik kesik buğulanan alkol kokusu. Fırçalarla attığı o keskin ve renkli darbeler, mine gibi tabloya işlediği resimler; homour'u, ironi ve toplumsal eleştiriciliğiye hepimizi etkilemiştir biraz:

*"Düşe soyunuk defne çomağı
Gel bir yudum daha içelim
...
Saçlarımı da çözeyim mi
Çöz çöz"*

Der durup durup. sözün, anlamın, alaycılığın insanı alabora ettiğini duyduğunuz mahallemizin ozanı. Onu unutan azdır, "M" harfi onunla başlar çünkü..

Metin Celal'i yazar derneklerinde iyi bir yönetici olmasından hatırlarız. Yazdığı düzyazı, şiir kitaplarındanda onca şey biriktirmiş, bu edebiyatın ciddi ve düzgün kişisi:

*"unutmam kitapları
kana karışan zehri
ve düşlerle yazılan maskeyi
sizi ve süt beyazlığını düşünmem"*

Ankara doğumlu, Petrol Mühendisliği ve Basın yayın eğitimi alan bu ozan, yayınevi yönetmenliği, dergicilik ve kitabevi işletmeciliği de yapmış.

Üstüste üç Metin geldi ama Metin Cengiz'i de anmadan yapamayacağım. Şiirden dergi

ve yayıncılık, çevirmenlik dünya şiirinden ölkemize toparlayıcılık..

Çok yönlü bir Karanlı. Cengiz, 12 eylöl döneminde iki yıl tutuklu kalan, Fransızca eğitimi almış bir edebiyat kimliği:

*"okuyalım sonra herkes ortak bir dil olsun
o zor günler için yalnızlık anları için
dünyanın en yeni tüzüğü oluşsun"*

Müslim Çelik, Erzincan doğumlu, çok özel bir şair. Türkçe eğitimi aldığı gibi, yerel motifleri, halk deyişlerini şiire yediren, kendine özgü ironi ile yarım deyişler saklayan, masal tadında biri:

*"Üç gül atıldı boyuttan yere
suya düştü bir
dere nanesine takıldı kaldı biri"*

Manisa Demircili Mehmet Müfit, Mehmet Öztekin ve İzmirliilerin yakından tanıdığı Mehmet Sarsmaz, elbet hepimizin unutmayacağı bir "M" harfi neferleri.. Sarsmaz,her zaman olağan üstünün peşinde bir beklenmedik yaratıcı. Hep yeni şeyler dener: Kah 5023 ten yazar mektubunu, ya da kendine "yok kitap" der, ortaya atılır.

Mustafa Köz'ün de şiir işçiliği hepimizce bilinir. Tıpkı gelenek ustası Mustafa Fırat'ın ona adaşlığı gibi. Köz, edebiyat derneklerinde yazarlığı savunur, Fırat yayıncı ve Mühür dergisinin yaratıcısı. İkisi de faal, çalışkan ve yorulmak nedir bilmeyen kişiler. Bu dizeler Köz'den:

*"gördüm ki öğlende, göğün yarısı yok
sinmiş çardağa güneşin atı
dilinmiş portakaldı gölgesi sesim"*

Mehmet Başaran'ı geçenlerde kaybettik. Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nün; Türkçe öğretmenliği yapan kıdemlisi Başaran, konuşma dilinden türemiş, yalın, lirik ve toplumsal savlı şiirlerin bilinen neferi. Köyden ve türkülerden bir ses:

*"Gayrı ne söyler bana Ege, yıldızlar
Duyuyorum yanbaşında
Kardeş dalgaları halinde denizin
Yürekler çarpınıyorlar
Toprak sancılar içersinde"*

seval arslan

Mahmut Temizyürek; Neşet Ertaş'ın çağırıldığı türkü yaradılışının ses verdiği, yalın fakat dokunaklı bir şiire yakın durup Altın Portakal bile almış bir halk sesi.

Melih Cevdet Anday; şiirin, düşünce tarihinin edebiyatımızda baş harfi. Belçika'da toplumbilim eğitimi almış, Milli eğitim'de görev yapmış, Tiyatro öğretmenliğini de yaşamına sığdırmış, sonra da ardarda bir çok kitaba imza atmış bir önemli sesi "M" harfinin:

*"Mücevherli tüfekler asmışlar omuzlarına
Yeterince şarapları var günbatımı için
İnsan gibi bakan kartalları gördüklerinde"*

1993 te Sivas'ta kaybettiğimiz Bergamalı ozan Metin Altıok'u kim unutabilir, "M" sıralamasında. Felsefe okuyup Bingöl'de felsefe öğretmenliği yapan incelikler ozanı, simge ve mecazlarla örülü evrenine lirik söylemler eklemiş, unutulmayan dizelere imza atmıştır hep:

*"Yıkıcılar geldiler, yıktılar bütün duvarları
Yalnız temel kaldı geriye ve birkaç tuğla kırığı
Ve temizleyecekler kazılan yerlerde
Bizden kalan balçığı"*

Geçtiğimiz yıllarda kaybettiğimiz Melisa Gürpınar'ı anmamak olmaz. Tiyatro bölümünü bitirip, bir süre Londra'da kalan şair, az sözle yer yer haiku tadında, düşünsel motiflere de uzak kalmayan bir şiir diline çalışmış hep. Murathan Mungan'da Tiyatro oyunları ve dramaturglukla başlayan sanat hayatında başarılı tiyatro eserleri ve şiir, öyküleriyle hatırlanıyor. Oldukça başarılı ve üretken. Başlangıcından bu yana epey yol katetmiş.. Mahir Karayazı, Mehmet Ocaktan da bilinen adlar. Mehmet Mümtaz Tuzcu'da yenilikçi giden şiirin Cemal Süreya ödüllü, kaybolmayan ozanı. Öncü bir şiirin başta gidene kaldı hep..

Ne diyelim. "M" harfinin basamaklarında çoğalmış, bir yığın şiir kişisi..Yorulmadan, şiiri eksiltmeden..

kırmızı kurdele

benzi soluk coğrafyanın
boğazında akrep kısıkcı

yerin üstünde ölümlüler
yerin altında ölümler
yaprak ha düştü ha düşecek
ateş suya gün pusuya

topuklarını vurur yere çağ
yüzünde yakan top acısı
sesi karışırken sessizliğe
çizgilerin izinde kırmızı kurdele

çuvaldız batırsan tutmaz dikiş
insan söküğü her yan
kum döker taş duvar
kurur dölyatağı firat'ın

dicle seslenir ötelerden:

- ey insan soyu
soyun kibrinden
kuşan kendiliğini
arap atı nehri geçmeden

hayat terledi çoktan
gözleri kan çanağı

mehmet mümtaz tuzcu

kilistarbo - dokuz - 93

Tek' tim, inançtım yunmada
Oyun olsun diye sırf, ovundum soyunmada
Ne bal kustum, ne deldim, vızımıza çıktı adım

Yek' tim, kıvançtım yenmede
Zibil pamuk, şıranikto, sarp votka
Su değdikçe dağlansam da, dört yıl mahrem silindim
Selüloz verdim sele, sürtük indim sokağa

Uslanmada su kaptı dememiş miydi cıvır
Sindim çayın dibine, akarca'dan silindim

Kıl sıyırdım küvette, camlı kurnaya bindim
Dedim: yazdığım betik sudan yeğnik kuyuda
Dondum kirli kıyıda, bakarca'dan alındım

Alındıkça düzeldim, son neferdim onmada
Cama yalnız dizdiler, yom'dum, şerşom yazdılar
Yekliğime yok dendi, kül savurdum yanmada

ahmet ada

şiiirde kolay çözümler fırtınada mum gibidir

Şiiri her zaman bir dil sorunu olarak gören anlayışlar, dilin de özerk, özgür ve özel bir kullanım biçimi olduğunun bilincindedirler. Doğrudur, şiir dili, sözdizimi, dolayımı anlatımı, çağrışım gücü, imgesel yapısı bakımından doğal dilden ayrılır. Dilbiliminin gelişmesi, şiir dilinin yazınsal niteliklerinin ayrıştırılmasına büyük olanaklar açmıştır. Şiiri dil dışı karakuşi olgularla açıklamanın dayanaksızlığı anlaşılmıştır. Sonraları, dilbilim ve göstergebilimin yanı sıra öteki disiplinlerin de şiir çözümlmelerine katılması, şiirin sadece dilsel bir olgu olmadığını göstermiştir. Böylece geçmişi çok eskilere dayanan bu koşuklama olgusunun günümüzdeki yazınsal kimliği, sınır tanımaz değişimi, karmaşık yapısı nesnel biçimde araştırılabilir bir duruma gelmiştir.

Hemen şunu belirtmeliyim: Şiiri, dil dışı olgularla açıklamak, şiirde olmayan aşırı yorumlara neden olmuştur. Şiire, doğaüstü gizemli edimler yüklemek, şiiri açıklanmazlığa, anlaşılmazlığa sürükler. O nedenle, dil içi kalarak daha nesnel yorumlara yol açabilir, şiirin yazınsal niteliğini ve neyi anlamlandırdığını ortaya koyabiliriz.

Şiiri şöyle tanımlamıştım: Sözcüklerin ses ve anlam olarak örgütlendiği estetiksel bir yapı. Bu estetiksel yapının pek çok öğeleri var: Sözdizimi, dize ya da şiir tümcesi, uyak, ölçü ya da uyaksız ve ölçüsüz koşuk, ses, anlam, izlek, içerik, öz, biçim, dilsel sapmalar, yatay ve dikey örgütlenme, yüzey ve derin yapı, söz sanatları, dizem (ritim), matris, imge gibi öğeler şiiri var eder. Şiir notlarımda başka bir tanım daha yapmışım: “Şiirin hayatımızda ne işi var?” Bir zaman böyle sormuşlar, yanıtlamışım: Şiir hayatı anlama ve anlamlandırmaya yarayan dilsel, estetiksel bir dizgedir. Yazınsal imgelerden oluşan, imgeler arası ilişkilerin ses ve anlam olarak örgütlendiği ya da örgütlendirildiği dilsel bir dizge. Şiir, aynı zamanda gündelik dili yapı-bozuma uğratan bir dildir.

Şiir denince, şairler ona olduğundan fazla şeyler yüklerler: Büyülü, gizemli, Tanrı vergisi bir şey, bir olgu gibi. Bu dil dışı açıklamalar, Saussure'den Jakopson'a, onlardan Todorov'a, Riffaterre'ye, Kristeva'ya kadar pek çok düşünür tarafından yapı çözümlmeleriyle çürütülmüştür. Büyülü, sihirli söz olarak nitelendirilmesi anlatım gücünden gelir. Bugün, modern şiirin ses ve anlam yapılarının açıklanması, yukarıda saydığım öğelerin toplamı olan şiirsel yapının öğelerinin birbiriyle ilişkisinin çözümlenmesiyle olasıdır. Düne göre, düzyazı ile şiir dili ayrımının yapılmasıyla, şiire yaklaşımımız kolaylaşmıştır. Sözcüklerin örgütlenişinden, dilsel imlerden ve metin dışındaki bağlaşıklardan şairin değil de, şiirin niyetini ya da neyi anlamlandırmaya çalıştığını çıkarmak olasıdır.

Kolay çözümler fırtınada bir mum gibidir. Parlayıp sönerler. Neden yazdım bunu? Açıklayayım: İççiliğe özen göstermeyen, kolaya kaçan şairin şiiri kalıcı olamaz. Mum alevi gibi parlayıp söner.

Düzyazı şiire ayrı bir araç açmak gerekir: Dünya ve çağdaş Türk şiirindeki düzyazı şiir ise başlı başına modern şiire toprak kazandıran bir alandır. Anlamın bağlamlarla örüldüğü düzyazı şiir sessel açıdan zayıf ama imgesel yapısıyla anlam olarak oldukça güçlüdür. İmgesel yapıyı aynı zamanda derin yapıya sızan anlam ve anlamlandırmaları çok katmanlı kılan yapıdır. Düzyazı şiiri, biçim olarak düzyazıya benzediği için düzyazıyla karıştıranlar vardır. Onlar, yazdıkları düzyazı metinleri ısrarla şiir diye sunmaktadırlar. Oysa, düzyazı şiir de, şiir gibi çok çeşitli katmanlardan oluşur. Her şiir tümcesi öteki şiir tümceleriyle bir bağlam içindedir. İzleksel bütünlüğü böyle kurarlar.

Şiirde biçimin belirleyiciliğine de başka bir araç açmak gerekir: Şiir denince, biçimin önemi akla gelir. Melih Cevdet Anday, “Ozan biçimler aramalı, boyuna daha karmaşık biçimler aramalı. Okur bunu fark etmese de verdiği olağanüstü erinci duyumsar o. Müzikteki armoni gibidir bu, ezgiyi yaratır. Öz-biçim tartışmasını, ben, öz-konu olarak değiştirmek isterdim. Burada öz, yalnızca biçim anlamına gelir” diyor. Öz'ün biçim olduğu konusu çokça dillendirilir oldu. Doğrudur. Şiirin öz'ünü belirleyen biçimdir. Öz'ü okunur kılan da biçimdir. Şair, ister karmaşık biçimleri, isterse sade biçimleri denesin, öz'ün açığa çıkması biçimle olur. Bir yontucu taşı ya da bronz işleyerek ona biçim verir ve biçim yontuyu sanat yapıtı kılar. Şair de, malzemesi sözcükler, şiir tümceleri, sözceler, dizeler, imgeler toplamına biçim vererek öz'ün, konunun, izleğin biçimi şiirin kendi olur.

ersan erçelik

aşk salıncağı

“Budha çiçeklenmiş bir ağaçtır”
yaz geçmeden hatırlatayım dedim kendime

Göğe baktık, göğe indik çıktık o salıncakta
yıldızlardan geldik ama dönmedik yıldızlara

Aç pencereni ve karış içine çektiğin havaya

Yok ki nefes dışında bir şey, nefes de yok aslında
nehirler yeniden nehir, dağlar yeniden dağ oluncaya

Dünya Bülteni: Birileri görür, birileri anlatır
birileri susarak duyulmayı duyurur

[Boşluk]

Duydum vecd halindeki neyin sesini
suları halkalanan gölün içinde

Ve sevişirken ilahi olanla, Tao'da
bir lotus açıyor göğüs kafesimin altında

Bir lotus uyanınca, uyanır diğerleri

Bir kılıç ki bir yanı sessizlik, bir yanı ölüm
bir kılıç ki, iki yanında da meditasyon sessizliği

“Yapmanın yolu, olmaktır” der Lao-Tzu
şimdi oturuşumda bir Zen tapınağı huzuru...

devrim dikkaya

“müzik dolabındaki caz kedisi”

Değerli “CazKedisi” okurları, bir önceki sayımızda yer alan ilk yazımız için gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz. Müziğin şiirle olan dostluğunun hikâyeleri her ne kadar ilginçse cazla olanları daha bir değerli olmakta bizler için...

İkinci yazımızda İzmirin hiç kalmamış müzik mağazalarında (Bedri Müzik, Stüdyo Ümit, Uzelli Müzik'i hatırlayınız elbet vardır...) bir dönem kaset olarak yer alan, şimdinin her şey satılan kitap store'larında bulamayacağınız, ama ikinci elci internet sitelerinde hala bulunabilen çok değerli bir albümü keşfedeceğiz. Keşfedeceğiz diyorum zira caz kedisi çoktan kokuyu aldı bile...

demir, kömür ve şeker / caz ve nazım

Dünya şairi Nazım Hikmet'in şiirleri kimler tarafından bestelenmedi ki... Sadece bu konu bile dergimizin özel bir başlığı içinde yıllarca ele alınabilir. Biz Nazım'ın şiirlerinden etkilenen cazcılar hakkında yazmak istedik.

Ülkemizde bu değerli hazinesi caz müzisyenlerimiz tarafında çok da verimli kullanılmadı. Bu sayıda tanıyacağımız İstanbul doğumlu Almanya'da müzik yaşamını sürdüren Tayfun Erdem dışında Şevket Akıncı ve Defne Şahin'in çalışmaları göze çarpmakta.

Tayfun Erdem'in tanıtacağımız albümüye 1992 yılında yayınlanan “Demir, Kömür ve Şeker, Caz ve Nazım” ismini taşımakta. Öncelikle bu değerli albümün yaratıcısını tanıyalım...

İstanbul doğumlu Tayfun Erdem, çok küçük yaşlarda müziğe başlar. Yeteneği kısa

sürede fark edilen sanatçı her ne kadar konservatuar eğitimi almamışsa da “Onun özel öğrencisi olabilmek, gerçekten çok “özel” bir şey ve herkese nasip olmayacak bir şeydi.” dediği ülkemizin saygın bestecilerinden Cemal Reşit Rey'in özel öğrencisi olur.

Lise yıllarında Cemal Reşit Rey'den beş yıl kadar piyano, armoni ve bestecilik dersi alan Erdem, üniversiteyi çok farklı bir alanda, ekonomi dalında okumaya karar verir. Sadece politikanın değil, her şeyin çok yoğun yaşandığı bir 70'li yıllarda Boğaziçi Üniversitesinde geçen öğrencilik döneminde entelektüel birikimini tamamlama şansına erişir.

Müzik aşkı hiç bitmeyen besteci lisans eğitimi ardından Amerika'nın ünlü üniversitelerinden Indiana Üniversitesi'nin bestecilik bölümünde müzik eğitime devam eder. O yılları şu cümlelerle anlatacağız:

“Orada yine çok enteresan bir insanla karşılaştım: Şili'li Juan Orrego-Salas. Aynı zamanda Latin Amerika'nın önemli bestecilerinden biri. O da ilginç bir sentezin ürünüydü. Hem Latin Amerikalı hem de yahudi kökenliydi. Dolayısıyla bütün o Latin Amerika'nın zenginlikleri, çılgınlıkları, güzellikleriyle o binlerce yıllık yahudi geleneğinin sentezini yapmış bir insandı ve ABD'de yaşıyordu. İndiana Üniversitesi'nde bölüm başkanıydı. Onunla bestecilik çalıştım. Orada iki sene kadar kaldım ve belli bir yere gelince de şöyle bir durumla karşılaştık: Ya orada kalıp “Amerikalı” olacaktım, yahut da gidecektim.”

Tayfun Erdem akademide öğrendiğini yeterli bularak mezun olmadan Berlin'e gider ve burada besteci, aynı zamanda piyanist olarak yaşamayı seçer. Almanya'ya yerleşmesiyle

birlikte en önemli çalışmalarını yayınlamaya başlar.

Berlin'de edebiyata olan sevgisiyle metinlere yönelen sanatçı Yaşar Kemal'in "Ağrı Dağı Efsanesi" isimli romanı üzerine bestelediği eserlerinden seçmeleri, "Ararat-The Border Crossing" ismiyle Almanya'da yayınlar. Okay Temiz (davul) ve Süleyman Erguner (ney) gibi sanatçıların katılımıyla ortaya çıkan bu ilk albüm Türkiye'de de yayınlanır.

Tayfun Erdem ses getiren bu çalışması ardından "Ateşin Süvarileri" adı verdiği bir dizi çalışması ile edebiyatımızdan Adalet Ağaoğlu, Sabahattin Ali, İzzet Yaşar ve Atilla İlhan gibi çeşitli yazarların eserlerini yorumlar.

Nazım Hikmet'in "Kuvayı Milliye Destanı" ve diğer başka şiirlerinin bir araya gelmesi sonucu oluşan "Das Lied der Sonnensäufer" (Güneşi İçenlerin Türküsü) isimli 'ethnomonozjazzdrama' türündeki eserinden seçmeler, Alman sinema ve tiyatro dünyasının star oyuncularından Otto Sander'in de anlatıcı olarak katılımıyla Almanya'da CD olarak yayınlanır. Genco Erkal'ın sesiyle de yer aldığı bu albüm 1995 yılında ülkemizde 'Demir, Kömür ve Şeker' olarak kaset formunda yayınlanır.

Amerika, Almanya, Hollanda, İsviçre ve Türkiye'de konser çalışmaları süren sanatçımız film ve tiyatrolar için de eserler besteler. Ünlü Alman yönetmen Wim Wenders'in prodüktörlüğünü yaptığı bir kısa filmin ana tema müziği de ona aittir.

Müzikal sürecinin bir döneminde almış olduğu radikal bir kararla metinli müzikten tamamen uzaklaşan Tayfun Erdem, bu dönemde yaptığı çok sayıda bestenin hiç birinde metin kullanmaz. Üçüncü ve son albümü "Sessiz Bir Kelebeğin Rüyaları ve Dansları" bu türden bir çalışmadır.

Erdem'in bu yazıya konu olan ikinci albümü "Demir, Kömür ve Şeker / Caz ve Nazım", Anadolu halk müziğinin formlarının alttan alta kompozisyonlarda yer aldığı, modern caz ve klasik müzik anlayışının kulanıldığı özgün bir albümdür.

Albümde piyano ve çeşitli klavyeler çalan Tayfun Erdem'e kontrbasda Hans Hartmann, soprano saksafonda Gebhard Ullmann, davulda Michael Clifton ve

vurmalı çalgılarda Topo Gioia eşlik etmektedir.

Albümde yer alan Nazım Hikmet eserleri ise 16 dakika 34 saniye süren "Kuvayı Milliye Destanı Başlangıç Kısmı" ile 23 dakika 10 saniye süren "Sofra, Memet ve Vapur" şiirleridir. Bu üç şiir albümde "Hasret Trilojisi" ismiyle mükemmel bir şekilde birleştirilmiştir.

Nazım'ı en güzel yorumlayan sanatçılardan biri olan Genco Erkal'de bu albümde konuk sanatçı olarak yer alır. Kendisi ile albüm hakkında kısa bir söyleşi yapma şansına eriştik:

"Demir, kömür ve şeker" albümü Nazım'ın şiirlerinin caz formunda yorumlandığı belki de ilk albüm. Bu albüme davet edilme hikâyenizi kısaca anlatabilir misiniz?"

Bu albümün orijinali Berlin'de yayınlandı. Orada Nazım'ın "Onlar" şiirini ünlü Alman tiyatro sanatçısı Otto Sander Almanca okuyordu. Türkçe versiyonu çıkacağı zaman Tayfun benim okumamı istemiş. Bana yolladığı notta, yıllar önce benim Kerem Gibi adlı oyunumu seyretmiş olmasaydı bu bestenin de yapılamayacağını belirtmiş, eksik olmasın. Ben de projeye seve seve katıldım.

"Tayfun Erdem değerli şairimizin bu 4 şiirini (Kuvayı Milliye Destanı, Memet, Vapur, Sofra ,) müzikal anlamda sizce nasıl yorumlamış?"

Eserin sizin söylediğiniz gibi caz formunda olduğunu hiç düşünmedim doğrusu. Sanırım bu tanımlamayı Tayfun da yadırgardı. Burada çeşitli kaynaklardan beslenen (arada caz da var tabii) kendine özgü bir müzik var bence. Belki başarısı da bu değişik esintileri etkileyici bir senteze ulaştırmış olması.

“Nazım Hikmet’in şiirleri dünya çapında bestelenmektedir. Sizin yorumlarınızı beğendiğiniz besteciler kimlerdir?”

En başta Fazıl Say'ın Nazım adlı Oratoryosunu saymalıyım. Bu beste halkımızla çok güzel kucaklaştı. Bu tür çoksesli müzikten hoşlanmayan doğulu kafalar bile bu müziği bağrına bastı. Konserleri büyük coşku kaynağı oldu. Kayıtları inanılmaz bir ilgi gördü.

Onun dışında başarılı besteler hep şarkı formunda oldu. Bunların içinde özellikle Zülfü Livaneli, Cem Karaca, Edip Akbayram, Timur Selçuk'un Nazım Şarkıları dillerde dolaşiyor.

Yabancı bestecilerden Yves Montand'ın söylediği Fransızca Nazım şarkıları, bir de Manos Loizos gibi Yunan bestecilerin şarkılarını sayabilirim.

Ülkemizde CD olarak basılmayan bu albüm kaset formatında hala bazı internet sitelerinden çok ucuza satılmakta. Arşivciler ve Nazım Hikmet severlerin kaçırmaması gereken bir albüm. Yine de albümü internette indirme sitelerinde bulabileceğini de belirtelim, ne de olsa şiir de anarşiktir.

.....

ONLAR

Onlar ki toprakta karınca,
suda balık,
havada kuş kadar
çokturlar;

korkak,
cesur,
câhil,
hakim
ve çocukturlar
ve kahreden
yaratan ki onlardır,
destânımızda yalnız onların mâceraları
vardır.
Onlar ki uyup hainin iğvâsına
sancaklarını elden
yere düşürürler
ve düşmanı meydanda koyup
kaçarlar evlerine
ve onlar ki bir nice murtada hançer üşürürler
ve yeşil bir ağaç gibi gülün
ve merasimsiz ağlayan
ve ana avrat küfreden ki onlardır,
destânımızda yalnız onların mâceraları
vardır.
Demir,
kömür
ve şeker
ve kırmızı bakır
ve mensucat
ve sevda ve zulüm ve hayat
ve bilcümle sanayi kollarının
ve gökyüzü
ve sahra
ve mavi okyanus
ve kederli nehir yollarının,
sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı
bir şafak vakti değişmiş olur,
bir şafak vakti karanlığın kenarından
onlar ağır ellerini toprağa basıp
doğruldukları
zaman.
En bilgin aynalara
en renkli şekilleri aksettiren
onlardır.
Asırda onlar yendi, onlar yenildi.
Çok sözler edildi onlara dair
ve onlar için :
zincirlerinden başka kaybedecek
şeyleri yoktur,
denildi.

hakan cem

Sofra

.....
Şu Varna deli etti beni,
divane etti.
Sofrada domates,yeşil biber,kalkan tavası,
Radyoda "Ha uşaklar!"Karadeniz havası,
Rakı kadehte aslan sütü,anason,
uy anason kokusu!
Ahbapça,kardeşçe konuşulan dilim.
A be islah be,islah be halim.
Şu Varna deli etti beni
divane etti.

Vapur

.....
Yürek değil be, çarıkmış bu, manda
gönünden,
teper ha babam teper
paralanmaz
teper taşlı yolları.
Bir vapur geçer Varna önünden,
uy Karadeniz'in gümüş telleri,
bir vapur geçer Bogaz'a doğru.
Nazım usulcacik okşar vapuru,
yanar elleri..

MEMET

.....
Karşı yaka memleket,
sesleniyorum Varna'dan,

işitiyor musun?

Memet! Memet!

Karadeniz akıyor durmadan,
deli hasret, deli hasret,
oğlum, sana sesleniyorum,

işitiyor musun?

Memet! Memet!a

ankara'ya beş el çığlık

I patapatapat

birdenbire ay –
direnişin sesinde
akşam rüzgârı...

II fotoğrafın eşiği

nabız! –
bir çalım, kalbe iniyor
rüzgâr...

III korku

ellerimizde açan
çiçeklerle sarılıyoruz –
birbirimize!

IV iç çekerek

yağmuru dinse de
kurumuyor –
insanın yalnızlığı!

V ıssız viyolonsel

göz yaşlarında –
çığlığı susuyor, biz'i
anlamak ister gibi!

serap aslı araklı

kumral saçlarımı kestiğin gün Gülten Akın'a

elimi tut anne

Annem hiç bırakmasa elimi kızım hiç ağlamasa
ömrümün köylerini romanlara sussam kış paradoksu
Kar ve Kars'a gidip Ani çocuklarına içimi anlatsam
babaya şiir anneye çocuk olmak sürç-i lâl dilsizlik işte
bağışla, benim değil kan ısı kendime bağırmalarım
Dersim ve dağ hatırına şair olacak çocuğu babası dövmemeli!

Aşk hiç bırakmasa elimi hiç üşümese yüzük parmağım
her yerde ve hiç kimse şiir ve Aslı kalsam kendime
gizlilik saati ân ve zaman defterimde durdukça
Gülten'e dönüşse mahrem ve miskin gece sözlerim
sevap ve şiir Allah'ın süt nehri
şiir ve şairler olmasa babama ne derim!

Babam ve Tarık iki yaşam jönüm hiç bırakmasa elimi
kalbimi Furuğ'dan taşları hece hece Adonis'ten dinlesem
"Taş onu taşıyan ipi ısıtır, taş ki doğuştan sarhoştur"
doğdum doğalı hüznüm ve matemim bedenimde
gülün kalbinde doğdum kavmin kalesinde anne oldum işte
ölene ve gelene âşık olmak güzel doğu at düşüncesi

Gül ve Gülten'e rağmen şüphe ve şer oldu dünya
Alucra'dan Uludere'ye kül çocukların kanı mendilimde
dağı ve ovayı ovar gibi elimi tut anne!

mehmet sarsmaz

Mehmet Sarsmaz, 25 Eylül 1965 İzmir doğumlu. 1951 Bulgaristan göçmeni “İşçi Gülfiye Hanım ve işçi Ahmet Sarsmaz’ın oğlu.”* İzmir Gültepe Turgut Reis İlkokulu, İzmir Gültepe Ortaokulu, İzmir 50. Yıl Lisesi’nden sonra Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü’nü 1987’de bitirdi. 1989-1996 arası Seferihisar İlçe Sivil Savunma Memuru, 1996’dan bu yana İzmir’in çeşitli liselerinde (Sıdika Rodop Lisesi, Seferihisar Asil Nadir Çok Programlı Lisesi, Buca Hoca Ahmet Yesevi Lisesi, Buca Şerife Bacı Kız Teknik ve Meslek Lisesi) felsefe öğretmeni. Edebiyatçılar Derneği, Dil Derneği, PEN Yazarlar Derneği üyesi. İzmir Buca’da yaşıyor; evli, bir çocuk babası.

Teos (1992-93, 7 sayı), Dördüncü Yeni (1994-99, 12 sayı), kişisel şiir postası mEhMeTsArSmAz (1998, 2 sayı), Yenibinyıl Şiir (2001-2002, 8 sayı), dünyanın bütün sabahlarının tek sayılı dergisi Hakiki Son Kişot, Dört Renk (2005-2006, 4 sayı) dergilerini çıkardı. İlk şiiri (“Miraç Yaprakları”) 1990’da Taşra dergisinde çıktı. Şiir, yazı ve çevirileri Yeni Biçem, Şiir-lik, Varlık, Gösteri, Öküz, Düşün, Harman, Rind, Kıyı, Şiir Ülkesi, Bahçe, Eşik, Kavram/Karmaşa, Güldiken, İzlek, İspinoz, Çağdaş Türk Dili, Türk Dili Dergisi, Agora, Ayırım, Akatalpa, Eliz, Dize, İle, Şiirden, Kurgu, Tay, Zalifre Yazuları, Patika, İtiki, Hece, Haşhaşi, Ücra, Heves, Zinhar... gibi otuz aşkın dergide ve kendi yayınladığı dergilerde yayımlandı. Sonsöz Halkın, Gazete S, Özgürses, Gazete Ege gibi yerel yayınlarda köşe yazılarıyla Cumhuriyet Kitap ekinde eleştirel değerlendirme yazılarıyla yer aldı.

Sarsmaz’ın Yapıtları:

Şiir: Eylül Gülü (İzmir, Rind, 1991), Aktinya (İzmir, Teos, 1993), Poems & Şiirler (Thomas Steele Drach’la ortak, İzmir, Teos, 1994), Yok Kitap (İzmir, Teos, 1996), P=we2 (İzmir, Teos, 1998), Otuz Altı Yaş (İzmir, Yenibinyıl Şiir, 2001), Kimliksiz Kitap (Konya, Ücra, 2004), Büyük Başarısızlık (İzmir, İlya, 2007), Mehmet Sarsmaz Cumhuriyeti –toplu şiirler- (İzmir, İlya, 2009), İzmir Horozu (Bursa, Alp, 2011), 5023’ten Mektup (Ankara, Kurgu, 2014).

Roman: Kırmızı Dokuzlu (İzmir, Teos, 1999, 2. Baskı: İstanbul, Ve Yayınevi, 2014)

Felsefe: Sözcükbilim (İzmir, Teos, 2003)

Ödülleri: “Yarımada Geceleri” ile 1995 Çeşme Yarımada Oyunları Şiir Yarışması (ikincilik), P=we2 ile Kocaeli Üniversitesi Akademik Ödülü (ikincilik) *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY, 2001.

söyleşi: serhat ışık

Çağdaş Türk şiirinin önemli isimlerinden Mehmet Sarsmaz ile keyifli bir söyleşi yaptık bu sayımızda. Şiire başlama serüveni, ilk şiirler, dergiler, manifestolar, kitaplar, anılar... Kimi zaman eskilere dalıp gitti Sarsmaz kimi zaman da gülümsetti bizleri içtenliği elden hiç bırakmayarak. Sevgili Sarsmaz’a şiir dolu günler, sizlere de keyifli okumalar dileriz.

Serhat Işık: Merhaba Mehmet Sarsmaz. Teşekkür ederek söyleşimize başlamak istiyorum. Bizi kırmadınız. Hem laf lafı açsın diye hem de edebiyat tarihçilerinin işini biraz kolaylaştırmak için şu soruyla başlamak istiyorum. Bizlere, şiir yazma serüveninizin nasıl başladığından, yayımlanan ilk şiirinizden söz eder misiniz?

Mehmet Sarsmaz: İlkokul üç-dört sınıflarında bir defter dolusu hece ölçülü yararcı çocuk şiirleri yazdığımı anımsıyorum, nedendir bilmem, kim özendirmişti anımsamıyorum, yitirdim sonra onları, belki çocuk duyarlılığımla güzel şeyler de vardı içlerinde.* İlk okumalar Kemalettin Tuğcular, Barbara Cartlantlar mıydı ne? '80 öncesi 79-78 gibi on dört on beş yaşlarımda İzmir’in Gültepe’sinde politik çocuklardık biz. Fakir Baykurt, Jack London, Politzer, Brecht okumalarımın başladığı yıllar... Varlık’ın o okumayı sevdiyen küçük cep kitaplarıyla tanışmalar... '80 darbesi sonrası 16 yaşlarımda batı klasikleriyle daha sıkı bir tanışma ve Türk şiirinin büyük ustalarını okumaya başlama süreci. 16 yaşında Turgut Uyar’ın Kayayı Delen İncir’ini, Vecihi Timuroğlu’nun Tut Beni Sevda Çağırır’ını satın almam

Kemeraltı'ndaki o Sergi kitabevinden. Çeşitli seçkilerin de desteğiyle şiirimizin büyük ustalarının “büyük şiirleriyle” tanışmam. Yazma serüvenimin yeni bir biçim alması. '80 öncesi politik ortamda toplumcu gerçekçi bir şiir yazmaya çalışan “ben”imin; iç dünyanın, doğanın lirizminin akışına sürüklenmesi... Gerek Birinci Yeni şairlerinin, gerekse de İkinci Yeni şairlerinin yanında, gerekse de çoğunluğu 40 kuşağı “toplumcu gerçekçi” şairlerin şiiri sevdiren “iyi örnekleriyle” beslenmemin beni de yazmaya iten “sentezci” bir şiir arayışına yönettiğini söyleyebilirim.

Soruna dönersem sevgili Serhat Işık, yayımlanan ilk şiirim İzmir'deki “İslami eğilimli” arkadaşların çıkardığı Taşra adlı dergideki “Miraç Yaprakları” adlı şiirim oldu. Adım ilk kez Ağustos 1981 tarihli Varlık'ta, “Varlık'ta Genç Ozanlar” başlığında değerlendirilen “genç ozanlar arasında” anılmıştı, ama o zamanlar henüz şiir yayımlamamıştım herhangi bir dergide. “Miraç Yaprakları” birçok dizgi yanlışıyla çıkmıştı, ama ilkti, heyecanı başkaydı. Sonra diğer dergilerde yayımlanmaya başladı şiirlerim. İşte o ilk yayımlanan “Miraç Yaprakları”nı, 1993'te yayımlanan Aktinya adlı kitabıma koymama karşın, 1999'da Varlık'ta Lale Müldür'ün “Ustaların Seçtikleri” bölümünde seçici olduğu sayıya da gönderdim ve dokuz yıl aradan sonra yeniden, ama hatasız yayımlanmış oldu o şiir. Yaptığım doğru muydu, bilmiyorum.

S. I. : *İlk yayımlanan şiiriniz özgeçmişinizde ikinci kitabınız görünen Aktinya'da yer aldı demek. Eylül Güülü adlı ilk kitabınız 1991 tarihini taşıyor. 1993-1999 arası oldukça serüvenli görünüyor sanki...*

M. S. : Eylül Güülü bir günde yazılmış ve ertesi gün yayımlanmış, Orhan Veli'nin kitapları gibi küçük bir şiir kitabıydı aslında. 1987 miydi ne, Halil Kocagöz Şiir Ödülü'ne katılmak için şiirlerimi Sevişik adı altında daktilo edip toparlamıştım. O ödül bu “toparlamayı” sağladı o kadar. Ah, şimdi ressam olan Gültepe Ortaokulu'ndan arkadaşım Atanur Doğan'a verdiğim bir defter dolusu şiirim de yitti bu arada. Memet Fuat'ın arşivinde yitip gitmiş olanlar da vardır. Neyse, '93'te Aktinya'da o Sevişik

adı altında topladıklarımı yayımladım ve en arkasına da Eylül Güülü'nü ekledim kitabın, en sonuna da 19 Aralık 1994'te yayımlamaya başladığım Dördüncü Yeni şiir dergisinin baş şiiri olan “Sekiz Saat Onyedü Dakika Önce”yi ekledim. Aktinya'yı yayımlamadan önce ilk sayısı Ağustos 1992 tarihli olan Teos dergisini çıkarmıştım Seferihisar'da. O sırada Ali Üşümezgezer, Yaratı adlı fanzinini çıkarıyordu, o arada İzmir'de Dilizi dergisini de Mustafa Özturanlı çıkarmaya başlamıştı. Dergi vesilesiyle tanışmıştık arkadaşlarla. Mustafa, bana birçok yazar adresini vermişti çalıştırdığı kitabevi-kırtasiyedeki görüşmelerimizde. Aktinya çıktığında Asım Öztürk de kitabı Edebiyatçılar Derneği'ne göndermemi söyledi. Gönderdim ben de, genel başkanı Ahmet Say –Fazıl Say'ın babası- imzalı üyelik önerisi mektubu geldi ve üye oldum ben de derneğe.

Aktinya'yı; İlhan Berk'e, Tâlat Halman'a, Özdemir İnce'ye, Ahmet Özer'e de göndermiş olmalıyım ki beni “motive edici mektuplar” aldım onlardan. Ama bence en güdüleyici olanı -ki Dördüncü Yeni'yi çıkarmaya başlamıştım o zamanlar- Özdemir İnce'nin şu sözleriydi: “Dördüncü Yeni, bana Şimdilik'i anımsattı. Yıl sanırım 1954 idi, Turgut Uyar'ın Geyikli Gece adlı şiiri yayımlanmıştı. Küçük bir devrimdi bu şiir Türk şiirinde.”(1995) Aktinya çıktığında, bu kadar gazla, şimdi gülüyorum, Enver Ercan'ın “makamına” da göz koyduğumu anımsıyorum :) Filiz Nayır'a mı yazmıştım, “Enver'in yerine beni yayın yönetmeni yapın Varlık'a” gibi sözler... Filiz Nayır'dan değil, Enver Ercan'dan yanıt geldi bu kez. Yaşar Nabi'nin Varlık'ına özlemin yansıması bir durum işte. Baudelaire'in “Genç Edebiyatçılara Öğütleri”ni okumamıştık o zaman daha. Özkan Satılmış duymasın bunları :)

S. I. : *“Mehmet Sarsmaz'ın bir poetikası var mı?” diye sormak bu durumda kabalık olur değil mi? :)*

M. S. : Olur sevgili Serhat! Dördüncü Yeni Şiir Manifestosu, Yenibinyıl Şiir Bildirisi süreçleri; bu bildirilerin içerikleri ve bu bildirileri imzalayanlar, Dördüncü Yeni ve Yenibinyıl Şiir dergilerinde şiir yayımlayanlar anımsanmalı bence öncelikle.

S. I. : *Çıkardığınız Dördüncü Yeni dergisinden*

söz ettiniz biraz. Manifestosunu hatırlarım “Silkinin Ey Şairler!” diye başlıyordu. Dördüncü Yeni konusunu biraz daha açabilir miyiz? Gençler genelde 1. Yeni, 2. Yeni’yi bilir. Neyi amaçlamıştı Dördüncü Yeni?

M. S. : Kabaca belirtirsem '80 sonrası şiirimizin İkinci Yeni'nin kötü öykünmesi olan örneklerinin çoğalmasına –ki Attilâ İlhan onlara Üçüncü Yeni demişti- bir tepki olarak oluşmuştu Dördüncü Yeni, şiirin “geleneksel değerlerinden” de köklü kopuşlar ozanı sınırlıyordu her ne kadar kendini sınırlamama adına bunu yapsa da. Şiir kalıplarının daha da daraltılarak şiir yazılması olanağını da yadsımamalıydı ozan aslında, örneğin salt “beş sözcükle” şiir yazıp, o beş sözcüğün tüm olanaklarını da tüketmeyi başarabilmeliydi. Bu “zekânın ışığına” da ozanı açma çabasıydı. Ozan kendini “sınırlamamakla da sınırlamamalı”, yapay ve hastalıklı imgeselliklerden kurtulmalıydı. Bu yüzden “şiirin oluşum koşullarının sistemleştirilmesi” gereksiniminden ortaya çıktı Dördüncü Yeni.

S. I. : *Thomas Steele Drach'la ortak bir şiir kitabı da çıkardınız. Bu düşünce nasıl ortaya çıktı?*

M. S. : Evet, *Poems & Şiirler* adlı bir ortak kitap yayımladık Amerikalı şair Thomas Steele Drach'la 1994'te. Şık bir kitap olmuştu tasarımıyla da. Ben Thomas'ın “beş sone”sini Türkçeye çevirmiştim, o da benim “beş şiirimi” İngilizceye çevirdi. Ve özgün metinleriyle yayımlanarak “yirmi şiirli” otuz iki sayfa bir kitap oldu. O zamanlar Seferihisar'da yaşıyorum, Thomas da –ki Tom diyordu herkes- Seferihisar'ın Sığacak'ında yaşıyordu. Teos dergisini çıkarma yanında, Seferihisar'ın yerel gazetelerinde takma isimle haftalık düzenli köşe yazıları da yazıyordum. Edebiyat buluşturdu bizi aslında. Düşünce benden çıkmıştı, ortam uygundu, Tom da onayladı ve kitap ortaya çıkmış oldu.

S. I. : “Yok Kitap”ta “P=we²”de “Büyük Başarısızlık”ta başarılı deneysel şiirler hatırlıyorum. Aktinya'daki “Rindin

Gözyaşları”adlı şiirinizde gazel formundan esinlenme var. Şair hep yeninin, güzelin peşinde olduğu için mi böylesi yönelişleri olur?

M. S. : Şiir “sözcüklerle oynarken” de ortaya çıkabilir sevgili Serhat. Çünkü sözcükler de “canlı”dır ve kendi çağrışım alanlarıyla duygularımızı devindirebilir. Rastgele yan yana gelen üç beş sözcük sentaksa uydurulduğunda “en aptalca” ya da “dahice” bir anlam ortaya çıkabilir. Burada “oyunun” ardındaki “tükenmez ışığı” görürüz, bu insanı da aşan, sonsuzluğa, diğer bir deyişle Tanrı'ya kapıyı aralamak ya da açık tutmaktır. Ama ortaya çıkan “anımlar” arasındaki ayıklamayı yapamazsan “o ışığı” göremezsin.** Andığım “Rindin Gözyaşları” şiirim Yahya Kemal'in “Sessiz Gemi”sinin ölçüsüne bir seslem (hece) ekleyerek oluşturulmuş, sözcük aralarındaki boşluklar harf sayıldığında her dizesi kırk dört harften oluşmuş, iade sanatının da kullanıldığı, uzatma-kısaltma (imale-zihaf) gibi aruz hataları içermeyen bir şiirdir. Yahya Kemal'i “biçim olarak” aşma çabasıdır. Proselozmatik, hece sayısına değil de hecenin ses değerine dayanan, eski Yunan-Latin Avrupa şiirinde kullanılan ölçü olan ayak (Fr. Pied)'in belli başlı çeşitlerinden biri olup “....” biçiminde ifade edilmektedir. Proselozmatik adlı şiirimin ilk ikilini (beyitini) anarak konunun anlaşılmasını sağlayabilirim sanıyorum: “Şu yalıda ne mi ona şu sözüne kana kana / Yaradana sunulana asılana yakılana // (...)” Bu şiir bütününde okunduğunda çok ayrı bir “gülmece” duygusu da yaratmaktadır okurda; çünkü gündelik dildeki doğal ses akışının ötesinde olduğu için ayrı bir anlamsallıkla da buluşmayı sağlamaktadır.

Evet, hep yeninin, güzelin peşinde olmak için, dilin sonsuz olanaklarından yararlanırken düşüncenin de olanaklarını ortaya çıkarabilme gizilgücü içindir bu deneyler...

S. I. : *Zaman zaman düz yazının olanaklarından da yararlanıyorsunuz şiirde.*

M. S. : Evet, şiiri salt sese indirgememek içindir belki de. Ayrı yazın türlerinin tek bir metinde buluşması da söz konusu

olabilmektedir kimi kez.

S. I. : *Peki biraz da çağdaş Türk şiirinden, genç şairlerden konuşalım. İlgile izlediğiniz isimler var mı?*

M. S. : Sesli düşünürsem, “Bu soruya nasıl kaçamak yanıt verebilirim?” diye, şunu söyleyebilirim; buldum!: Halim Yazıcı'nın yayımladığı Caz Kedisi dergisinde Hülya Deniz Ünal'ın “genç kedi” köşesinde andığı “imzalara” daha dikkatli bakılmasını önerebilirim. Ama kaçamak olmayan yanıtım şu olabilir: Kimi kez ilkençliğimde yazdığım şiirler ayarında şiir yazmadığımı da düşünüyorum. “Büyük şiir”in, ne zaman, nereden çıkacağı belli olmaz... Sonra Sina Akyol'un, -şimdi Nilay Özer'in-Yasakmeyve'de, Küçük İskender'in Varlık'ta seçtikleri var. Otuz kuş birden olmak zor... Şairin yaşı yoktur bana göre. Şair de yoktur. Yenibinyıl Şiir Bildirisi'nde belirttiğimiz üzere, bizler “şair ruhundan” pay alabildiğimiz oranda varız.

S. I. : *Ufukta yeni bir kitap var mı acaba?*

M. S. : Biriken şiirler var, yeni bir kitap olur mu bilemem; ama toplu şiirlerim *Mehmet Sarsmaz Cumhuriyeti*'nden sonra yayımlanan *İzmir Horozu* ve *5023'ten Mektup*'tan bende de çok az kaldı. Yeni bir kitaptan önce ikisinin birlikte basımını mı gerçekleştirmem gerek bilmiyorum. Her iki kitapta da “üçer-beşer” büyük şiir vardır sanıyorum. İyi şair üç-beş, büyük şair on-on beş, “vasat şair” de bir-iki şiiriyle var bana göre...

S. I. : *Peki çok teşekkür ederiz. Zaman ayırdınız bize. Şiir hep sizinle olsun.*

M. S. : Ne demek? Ben teşekkür ederim. Bir “edebiyat öğretmeni” ve bu işin bilimini de yapan, aynı zamanda “öykücü” bir arkadaşımın ilgisinden mutlu oldum.

.* Yok Kitap (Kasım 1996, Teos Yay.) adlı şiir kitabıma koyduğum 1995 tarihli “Ey Benim Gök Tacirim Geleceği Gören Ben” adlı on altı dizelik şiiri bir oturuşta parmak saymadan yazmıştım ve yazdıktan sonra iki dizede hece hatası saptadım ve değiştirmeden yayımladım, bu bilinçdışı hececî eğilimin o yaşlarımdaki yazmalarından kaynaklanmış olabileceğini düşünüyorum şimdi.

** Burada aruz kalıplarının sözcüklerin doğal akışına müdahale ederek rastlantıya kapı aralaması çerçevesinde İkinci Yeni, Sürrealizm ve Ahmet Haşim ilişkisinden söz etmiyorum.

imran aydın

sıkılğan

sıkılğanım iki direk arasında
duvarlara çarpıp geri gelmekten
ahşaptan parşömeden ağız yarasından
kaçıp giden yıldız karası
dönüp duran mestan takımından
yüzüme dökülen nemden sıkılırim

gezinmelere çıkarım da baldırım acır
düşüp kalkmayı severim kalktığım yerler acır
sıkılırim yapışan şekerden dişime
emip durmaktan kurumuş kütüğü
hele ki bazen
bir hünerli heyecanla
oynaşıp duran kalçalardan dahi
bir kalfa nasıl sıkılırsa kalfalıktan
aynı öyle
sıkılğanım sıkışıp kaldıklarımından

vazgeçmek sevmekten zordur bilirim
gecenin de vardır bir adabı
ustayı terk etmenin de
günleri harcanmış bir mevsimde
affı yok yaprak dökmenin
gün nerde devrolur bilmem
sıkılırim güllerin silsilesinden

sohbetler sıkılğanıyım
vardır ki öyle sözler
gelip dayanır kulağıma
sonsuz patlar sessiz bir silah gibi
yoktur ki öyle sözler
yoklukları yeğ idir

boş bir havayı doldururum içime
ensesi kalın bir yankı da doğar bazen
kırık bir öksürmek de düşer
betonun nemi öperse orta yerimden
arınmak da vardır karanın sularında
takirden teşekkürden daha sıkıyken küfür
türküden daha sık tükürülürken
bu nefes sıkar da pervazı
insan hiç sıkılır mı yaşamaktan..

bekir dadır

geceye ağıt

Bedbaht bir kış uykusundan uyanmıştı gece
Kim ki geceyi görse yalnızlığın başkentinde bulurdu kendini
Küllerini üflediğim bir kent bilgisi sanırdım geceyi
Ben ki ne vakitte ellerini görsem sonbahar trenleri kalkardı yüreğimden

Mahçup bir ilkbahar sabahına açmıştı gözlerini gece
Sarışın çocukların ellerinde oyalanırdı bir yaprak
Anka ne zaman başkaldırsa,
Limbus'a* atılmış bulurdu kendini
Ben ki ne vakitte gözlerini bulsam yüreğimde, tarihimi sorgulardım

Türküyü ıslıklarken buldu kendini gece
Ağzında güneşten bozma tütün sigarası
Sigarasını yakan bir fahişe sanırdım ben geceyi
Ellerim ise dünyaya açılmış bir pencere
Kışın gri yalnızlığının perdelerine bulaşmıştı renklerim
Ben ki ne vakitte ellerimi hatırlasam çınar ağaçları devrilir boynumdan

Ölümün geçtiği sokakları geçerdı gri bir gece
Akhreon'dan** geçerken Kharon*** olur
Ölüleri gömen bir kent yargıcı sanırdım ben geceyi
Kambur sırtından düşenlerdir kaldırım taşlarında yatanlar

Ve gecenin çığlığıdır bu duyduklarımız

m. mahzun doğan

caz tadında 2... “ama hangi veysel”

5 Ocak 2008, Cumartesi, Ankara

*“Neydim, niçindim?
Balkona bir serçe*

Belki onun içindim”

Böyle başlayan “*Son Şiir*”i (1) zaten çok seviyordu **Siren** (Kerman). Bugün, cep telefonu iletişi olarak yazıp göndermiş. Sonra da sitemkâr, sitemkâr ve sevgi dolu iki tümce eklemiş:

“Seni seviyorum. Aramasan da, sormasanda...”

Mutfaktaydım o sıra... Cep telefonunun ileti geldi sinyalinin duydum duymasına da, sonra unuttum. Gecenin bu vaktinde ayrımsadım iletiyi, okudum... Gönderdiğinde, saat 19.30'a falan geliyordu. Şimdi, gün bitmek üzere...

***

Akşam, **Deniz** (Hülya Deniz Ünal) telefon açtı. **Özcan Ağabey**'le (Yalım) beraberlermiş evde... Yakın Kitabevi'nde, **Hüseyin Yurttaş** ile **Ahmet Günbaş**'ın imza günü varmış. Günbaş, “*Yitik Göl*” adlı yeni yayımlanan romanını imzalayacakmış. Onun için İzmir'e gelmiş Özcan Ağabey de... Oradan beraber dönmüşler eve... Elbette çınlatmışlar kulağımı... Ve aramışlar... Özcan Ağabey, benim kitaptan (2) söz etti... “*Senin şiir kitaplarının en iyisi bu!*” dedi. Benim “*O Şimdi İzmir'de*” şiirini de

göstermiş ona Deniz. Özcan Ağabey, beğenmiş şiiri. Deniz, bilgisayardan bir çıktı daha alıp verecekmiş... Şiirde, Özcan Ağabey'i de anıyordum. Böylelikle, ona yazılan, içinde adı geçen şiirlerin epeyce olduğunu, bir kitap oylumuna ulaştığını söyledi. O dosyada, zaten önceden yayımlanmış bir şiirimin daha bulunduğunu da andı... Anımsıyorum elbette. “*Sesimde Mimosalar*” (3) kitabımda yer alan, “*Ne Duruyorsun*” adlı şiirdir o... İki dizesi şöyledir:

*“sarmaşıklar mı, ah ne bitimsiz yalnızlık
bilirsin, odalar kan ağlar, özcan abi de
söyledi”*

“Dosya, kimle başlıyor biliyor musun?” diye sordu. Bilmiyordum elbette. Sorusunu kendisi yanıtladı... “*Veysel'le...*” Bunu söyleyince, **Veysel Çolak**'ın usuma geleceğini de biliyordu elbette... “*Ama hangi Veysel? Veysel Öngören'le... Yıllar önce, yazdığında, kendisi vermişti bana...*” dedi. Sanırım, yazılış ya da onu bilmiyorsa yayımlanma tarihlerine göre bir sıralama yapmış... Önümüzdeki hafta sonu Altınoluk'ta olacağımı söylemiş Deniz. “*Ahmet mi çağırıldı?*” dedi. “*Evet, bir şiir dinletisi yapılacak. Ben de söyleşi yapacağım...*” dedim. **Ahmet Ağabey**'le (Uysal) tanıştıklarını, sevdiğini, birkaç kez aradığını, ancak onun hiç arayıp sormadığını söyledi. Ahmet Ağabey'in şiirini son yıllarda iyi bir yere getirdiğini, ancak bazen çalakalem davrandığını, bazı şiirlerinde çok yazmanın savrukluğunun olduğunu belirtti.

Deniz, imza gününde, Ahmet'in (Günbaş) kitabını satın alıp imzalatmış da, Yurttaş'inkini alamamış... Ancak, belleğinde sorun olmuş bu anlaşılan... “*Ayıp mı ettim?*” diye sordu... “*Yok canım*”, dedim, “*Niye ayıp edesin? İstedığın kitabı alırsın doğal olarak... Bir de şöyle düşün: Yurttaş'ın kitabını önceden almıştın belki de...*” Ona böyle dedim ama, bu tür durumlarda ben de çok rahatsız olurum. İki üç yazar yan yana kitap imzalıyorlarsa, hepsinden almam gerekmiş gibi düşünürüm. Keşke, bu ekonomik sıkıntılar

boğmasa da bizi, böyle zamanlarda kaç yazar varsa hepsine kitap imzalatıp, hepsinden de alsak... Hani, sonra okumayacak olsak bile...

***

“Vizontele” filmiyle ilgili notlarımı düzenliyordum. Bir de ne göreyim? Filmdeki kişilerden “Asiye”nin adını “Asi’ye” diye yazmışım. Günlüklerimde bizim Asi'den (Tuğrul Asi Balkar) o kadar çok söz ediyorum ki... Elim, böyle yazmaya alışmış...

***

Çiğdem'in (Sezer) “*Kapalı Gişe Hüzünler*”ini (4) okuyorum iki gündür. Bu kitabı, yıllar önce okumuştum. Üstelik, geçen yıl (2007) bir daha okumuştum. Demek, üçüncü okuyuşum... Adının etkisiyle, sinema temasının öne çıktığı, en azından yer yer kendini gösterdiği bir kitap bekliyordum. Yanılttı beni. Öyle değil. Kitap adını bir şiirden değil, dizeden alıyor. “Baş Dönmesi” şiirinin ikinci dizesinden:

“seni yaz sinemalarının
kapalı gişe hüzünlerine
tedirginliğine otel odalarının
seni bir müzik kutusunun göksel törenine
... kalbim seni bir köşebaşında
unutabilirim”
“Veda” şiirinde, parantez içinde bir bölüm var... Şöyle:
“(daha dün oysa
doldurup bir sepete elmalarını
limon çiçeği kokan saçlara dayamıştım
alınımı
patates soyuyordu annem, hâlâ
aynı bivefa şarkı radyoda; dil şad olacak
diye...)”

Bu bölümse beni eski yıllara götürdü. Bir şiirimi anımsattı... Neydi adı? Onu bile bilmiyorum. Şimdi arasam bulamam... Hiçbir kitabımda yok ki... 1985 ya da 1986'da yazmıştım... **Metin Turan**, Sivas'taydı. İmece Dergisi'ni yönetiyordu. O dergide yayımlanmıştı. Ben de, “*pirinç ayıklıyor annem*” diye bir

dize kurmuştum o şiirde... Niye böyle bir dize yazdıysam? Benim annem pirinç ayıklamazdı ki! “*Pilav*” deyince, bulgur pilavını anlardık biz. Köyde, kendi ürettiğimiz bir yiyecekti o... Pirinci ise satın almak gerekiyordu... Kendi bulgurumuz varken, ne gerek vardı pirince... Pirinç, “*şehherli*”lerin yiyeceğiydi... De, yazmıştım işte...

***

Tayfun'a (Özkan) kitaplarıyla ilgili yazımı yollamıştım. Yanıt gelmiş... Gelmiş de... Hüzne boğdu beni...

“ah mahzun ah...”

ben şimdi sana, kitaplarımla ilgili...

ben şimdi sana kitaplarıma yazdıklarınla ilgili...

ben şimdi sana kitaplarıma yazdıklarını yayımlatmanla ilgili...

ne diyeyim...

yeni geldim eve. oğlum'a diyabet diyetinin yanında “çölyak” denilen bir belanın diyeti daha eklenecek sanki... bugün çocuğum bağıra bağıra İNCE BAĞIRSAGINDAN parça verdi, ben ömrümü... o küçükçük tüp içerisindeki mikrobik parçayı bile verirken bile labaratuara, canı yandı, canım yandı... biraz kendime gelmeliyim... çok sık acı çekmeye başladık aile olarak... bir yerinde, gösterdiğimiz bu direnç, bizi rahatlatmalı...

yazdıkların mı...

ah mahzun ah...

verdiğin zaman şiirin olsun...

ne diyeyim...”

-

(1) **M. Mahzun Doğan**, Sanki Yalnızdım, Boyut Bilgisayar Hizmetleri Yayını, Birinci Basım: Temmuz 2007, Ankara.

(2) A.g.y.

(3) **M. Mahzun Doğan**, Sesimde Mimosalar, A Kitabevi Yayınları, Birinci Basım: Eylül 1993, Ankara.

(4) **Çiğdem Sezer**, Kapalı Gişe Hüzünler, Karşı Yayınlar, Birinci Basım: 1996, Ankara.

barış erdoğan

büyük romanlar, dürbünün tersinden okunan romanlar

“Bazı insanlar banka soyar, ben de roman yazarım.” (Umberto Eco)

Bir romancımızın, “Uzun süredir romanlar üzerinde çalışıyorum. Nice romanı, yazar olarak titizlikle, inceleyerek okudum. Bu çalışmalarımın sonunda 'Bir romanın büyüklüğü nasıl anlaşılır?' sorusuna yanıt buldum. Sorarım: 'Hangi romanı okuduktan sonra bir kez daha okuma gereksinmesi duydunuz?’ dediğini hiç unutmamışumdır. Gerçekten dönüp dönüp okuduğumuz romanlar nelerdir? Bu romanlar bizim büyük romanlarımız mıdır, herkesin romanları mıdır? Bu soruları bir kenara bırakalım ama o romanları da anmadan geçmeyelim.

Gençlik döneminde okuyup bir daha kapısını çalmadığım romanlar olmuştur: İntibah, Araba Sevdası, Yaban... Üniversite yıllarında satır altlarını çize çize okuduğum, hiçbir bayramda ziyaret etmediğim romanlar da olmuştur: Mai ve Siyah, Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu... Aslında yorulacağımı bilmesem şu Saatleri Ayarlama Enstitüsü'ne bir daha uğrarım. Sonra roman dünyasını, yazarları keşfedince hatmettiğim, on yıl sonra gene okuduğum romanlar çok da birkaçını söyleyeyim: Huzur, Tutunamayanlar, Anayurt Oteli, Suç ve Ceza, Merhamet... Daha önce de söyledim: Türk romanlarıyla yol almayan genç okur, roman okyanusuna açılmaz, açılrsa da

boğulur.

Size ilginç bir şey anlatayım. Ben Akdeniz'in en güney burnu Anamur'da doğdum. Üstelik Türkiye'nin en büyük kalesinin olduğu bir köyde. Annem beni o kalede doğurmuş desem inanırsınız. On beşime kadar o kalenin fahri rehberliğini yaptım. Fransızlarla çocuk yaşta tanıştım, Almanlar soğuk davrandıkları için onlarla uzaktan selamlaştırdım, İngilizler sekiz on yaşlarındaki bu çocuğa düşman gibi bakarlardı nedense... 1960'lı yıllar... Azıcık Fransızca nelere kadirdi. Moliere'in Cimri'sinden haberim olsa kalenin tiyatro kısmında Harpagon rolüne soyunacağım. Gerçi kendisini padişah yerine koyup hep padişah gibi yaşayanlar çok şu dünyada, neyse... Bari atlalarda gördüğüm Paris'ten, Berlin'den, Londra'dan söz edeyim. Ortaokul yıllarında Fransız aksanıyla kullandığım birkaç sözcük rehberlik yaptığım turistleri şaşırtır, nerde doğduğumu sorarlardı. Şu İngilizlerin soğukluğu hiç geçmemiş olacak ki, 45'imde İngiltere gezimde de bir İngilizle dahi muhatap olamadan -rehberimiz Liz hariç, ah Liz- döndüm. Gideyim şu Shakespeare'leriyle inadına dost olayım dedim, adamcağız Stratford-upon-Avon'da çoktan toprak olmuş. Size nakledeceğim hikayem arada kaynamasın, satır başı yapayım da anlatayım.

Çocukluk bu... Üç beş sözcükle Fransızlaştığım günler... Romanlarla, öykülerle tanışmışım ama roman dünyasına henüz hakkıyla girememişim. Hani ağızlarda sakız olan, Balzac'la ilgili bir hikaye vardır: “Balzac'a Bay Vautrin –roman kahramanlarından birisidir- geldi efendim derler, o da, buyursun, der.” Bir başka hikaye gene onunla ilgilidir: “Balzac hastadır, 'Doktor Bianchon'u çağırın bana' der ama roman kahramanı doktor Balzac'ın son nefesine yetişemez. Gerçekten Balzac kadar adından söz ettiren başka bir romancı olmamıştır.

Goriot Baba herkesin babası...

Ünlü bir yazar, Balzac'ın Goriot Baba'sı için, “Bir gün sokakta karşıma çıkacak gibi beni

yaşadığına inandırmıştı.” der; demek ki adamın kahramanları o denli canlı. İnsan bu roman kahramanlarından birisi olmak, onun yerine geçmek ister, yazarıyla sohbet etmek ister. Ben Jan Valjean, Raskolnikov, Alyoşa'yım daha çok da neden Selim Işık değilim. (Oğuz Atay romanını 1970'lerde değil de 1950'lerde yazsaydı o da olurdu)

“Ben yazılacak bir romanın kahramanıyım.” diyen Pessoa, tuttum seni. Ey “Edebiyat, kaderlerine boyun eğen, yaşadıkları hayattan hoşnut olan insanlara hiçbir şey söylemez.” diyen Mario Vargas Llosa, romanı erken keşfeden bir adam hayatından memnun olabilir mi hiç?

Denemecinin çenesi düştü mü yalellisi uzun sürer. Ben hâlâ size şu ilginç hikayemi –tabii bir gerçeği- anlatacağım. Meşhur Anamur Kalesi'nden söz etmişim. Gezen bilir, gezmeyen ben kale gördüm demesin. İngiltere'deki bütün kaleleri üst üste yığsam bir Anamur Kalesi etmez inanın. Prag Kalesi, Edinburg Kalesi diyenler gelsin ölçsün.(Kaç bin metre kare olduğunu merak edenler araştırırsın dursun)

Kalenin en büyük bölümünde bayrağın dalgalandığı yerde gözetleme delikleri vardır, oradan Kıbrıs'ı seyrederdim. Arkadaşlar, “Yahu neden açık yerden seyretmiyorsun da gözetleme deliğinden seyre diyorsun?” dediklerinde “Kıbrıs başka görünüyor.” derdim. Bütün çocuklar Kıbrıs'ı o delikten seyreder oldu. Yaşadığım bu gerçeğe roman dünyasında 30 yıl sonra rastlamayayım mı? Erskine Caldwell'in Tobacco Road (Tütün Yolu) adlı bir romanı olsa gerekir -yanılırsam okurum bağışlasın- bir çiftçiye, çiftliğini karanlık odadaki bir delikten seyrederken bulurlar. Vardır bir hikmeti deyip köylüler de o delikten seyretmeye başlarlar. Gerçekle göz göze aşk yaşamak başka, gerçeği hayal etmek, kendi gerçeğini görmek başka.

Benim masallarım daha gerçekçi...

Aklıma başka bir hikaye geldi. Andre

Gide'in anılarında Oscar Wilde önemli bir yer tutar ve ondan bir hikaye anlatır. Ben bunu Sabahattin Eyuboğlu'da 1980'lerde okumuştum, öğrencilerime de hep anlatırdım. Hikaye, bir gün sınav sorusu olarak karşıma çıkınca çok sevinmişim. Aslında masaldır, o da şöyle:

“Evvvel zaman içinde; köyün birinde güzel masal anlatan bir adam varmış, köylüler tarafından da çok sevilirmiş. Masalcı köylü, her sabah köyden çıkar, akşam evine dönünce, komşuları heyecanla sorarlarmış: Haydi anlat! Bugün ne gördün? O anlatırmış: Ormanda kaval çalan ve küçük Sylvain'leri halka yaparak oynatan bir Faune gördüm. Köylüler: Anlat! Anlat! Daha ne gördün?” derlermiş. O da devam edermiş: “Deniz kıyısına vardığım zaman, dalgaların kırıldığı yerde, yeşil saçlarını altın tarakla tarayan üç Sirene gördüm! Masalcı, bir sabah, yine köyünden çıkmış ama deniz kıyısına gelince birden üç Sirene görmüş; deniz kıyısında yeşil saçlarını altın tarakla tarayan üç Sirene!.. O akşam köyüne döndüğü zaman köylüler yine koşmuş: Haydi! Anlat! Ne gördün? diye sorulunca cevap vermiş: “Hiç bir şey görmedim!”

İnsanoğlu hayallerinin gerçeğiyle karşılaşmaya görsün, dilini yutar. Dilinizi yutacak romanlarla karşılaşmanız dileğiyle...

•
•
•
•

şiiirine selçuk topal

canlı kanlı ömrümü es ser yaz sığağına, mihracenin hayaline
acaba taşaklışiiir sürseydi bilinci hangi dizede koyacaktın organının yerine
zaman denen kasırğa kah içine yıkıyor seni kah metrelerce derine
kızlar ister sevdalanmak aya karşı göğe yere sığmaya hem çıka hem ine
erdin çeşit çeşit suretlerde gülüşten şiiir yapmak uğruna dünyanın her yerine
dil ile de ovuştur kalbinin temassızlığını çöz gürül gürül aksın kan beynine
ışittim çıtırtısını ve acısını hem eh metrelerce dal batıyor içine
sızıyor düşlerevinden notlar masumca nedenlerle maskenin gözlerine
içimde kırık kırık kadınla susadık bilimsel manada neşenin eceline
de ki iç ayaklanma, bastırabilir misin bir daha sanki duygularını kuyunun içlerine
endaze tutmayınca ne desen laf değil, edersin sopalık şiiirin içine
rahat bir el lazım, dil lazım her şeyimi dışa dönük heterojenlikten çevirene cazın içine
gülümsemem resimdeki sarpa sarışa nazire ve yaratılışa katılışa karine
içimizdeki bu aşk deliliği durulmaz hararetiyle sokulur mevsimlerin bahçesine
sırılsıklam eli fani dünyaya bir başlıksız şiiir yazmanın düşmüş peşine
içi vanilya kokulu çingenedir gecem renkli düşler sunar sahibine
üstümüzden dolunayın efsunlu sırrı çözülünce yine cd etkisiyle şarkımız düşer hüzün listesine
çıkır şairi her dem usta farkındalığından gelsin kendine
üstü altı bu cihan bir ateşe dokunur mu har remil atanın ellerine
nasıl gölgelendiydi gökyüzü hani filanca ağacın mavisine
ceset olmadan çöz günahlarına tutsaklığını, yeni bir yol aç kendine
ünlediğim her kopuş veda tarzında, kalbim ege'de kaldı, hasretim gözlerine
sakalımı keseceğim bıyıklarım büyüyünce, bu şatafat ihtilal yaşatıyor aşkın kalemine
asıl neden ölüm hali madem, neden şair döşenmiyor kaderi şiiirine
yazık coğrafyanın dişil yası siliniyor mezar taşından, id riske girercesine
ıssızlık oldu, söz bitti diye şimdi sus mu geldi kalemine
2de bir her şey dokunur sel olur gözyaşları dökülür döşegine
0 yaşında düşünce masalistanndan bakmadan ateşinin ferine gömüldün derine
1 gülsen şiiir ve şehir kafiye olsa ilk etapta şairin kalemine
5 malzemeyle annem şiiir okuyorken düşten düşüyor bir gölge org içerisine.

ayşe özgür aydoğan

özgür sinema

Madımak: Carina'nın Günlüğü

Daha önce tiyatroya uyarlanmış olan Madımak, bu kez bir sinema filmiyle izleyicilerle buluşuyor. Madımak: Carina'nın Günlüğü, genç yönetmen "Ulaş Bahadır" imzasını taşıyor. 1986 doğumlu olan Ulaş Bahadır, senaryosunu da kendisinin yazdığı "Burada Olmak Yasak" adlı ilk filmi 2012'de çekti. Portekiz'de 29. Festroia Uluslararası Film Festivali ve İzmir Uluslararası Artemis Film Festivalinde en iyi film seçilen "Yolculuk" adlı kısa filmde başrol oynadı. Ulaş Bahadır aynı zamanda "Yeni Kuşak Sinemacılar" hareketini başlatan isimdir.

2 Temmuz 1993, bir katliam tarihi olarak Toplumsal vicdanı kanatarak hafızalara kazandı. O gün, Pir Sultan Abdal Şenliklerine katılmak için Sivas'a giden aydın ve sanatçılardan 33'ü, kaldıkları Madımak Oteli'nin ateşe verilip yakılması sonucu hayatını kaybetmişti. Olayda iki otel görevlisi yaşamını yitirmiş, iki saldırgan da ölmüştü. Bu kadar nazik bir konu, böylesine büyük bir toplumsal yarının filmi çekmenin her şeyden önce, büyük bir özgüven gerektirdiğini söylemeliyim.

Sivas Katliamının unutulmaması, unutturulmaması gerektiğini düşünerek bu filmi çektiğini söyleyen Ulaş Bahadır, Denise Ankel, Füsün

Demirel, Altan Erkekli, Mustafa Alabora gibi oldukça deneyimli oyuncularla çalışmış.

Film Carina Cuanna ile başlıyor. Carina 22 yaşında, kültürel antropoloji bölümü öğrencisi genç bir kız . Türkiye'deki kadınları, ilişkilerini, aile içindeki rollerini araştırmak ve bu konuda bir tez hazırlamak üzere Ankara'ya geliyor. Carina, umut dolu, idealist bir genç kadın. Annesi ve erkek arkadaşının, Türkiye'de karşılaşabileceği tehlikeler hakkındaki uyarılarına rağmen, Carina dinlemiyor. Annesini ve erkek arkadaşını geride bırakıp uçağa binerek yola çıkıyor.

Carina, Ankara'da yanlarında kaldığı alevi ailenin yeğenleri Yasemin ve Asuman'la arkadaş oluyor, onlarla birlikte bazı toplantılara katılıyor. Ulaş Bahadır, Alevilerin kimlik sorunlarına değiniyor. Alevi öğretisi üzerinden bazı sahnelere yer veriyor. Türkiye'de ötekileştirilmeye çalışılan Alevilerin sorunlarına ayna tutuyor.

Carina, Yasemin ve Asuman'ın da bulunduğu bir grup gençle birlikte Pir Sultan Abdal Şenlikleri için Sivas'a gidiyor. Aralarında Aziz Nesin, Hasret Gültekin, Behçet Aysan ve Metin Altıok'un da bulunduğu pek çok değerli sanatçı ile tanışıyorlar. Bu arada şehirde bir takım insanlar gerici söylemlerle halkı galeyana getirmeye çalışıyor. Provokatörler, Aziz Nesin üzerinden, şenliğe gelen konukların dinsiz olduklarından hareketle, cahil ve aşırı sağcı insanları kışkırtıp Madımak Oteline yönlendiriyorlar. Ancak bu bölümde mekan ve bağlamla ilgili bazı eksikler görünüyor. Böylesine ağır sonuçlanan ve planlanmış bir katliam, yalnızca 5-6 kişi üzerinden verilmeye çalışılmış. Güvenlik güçleri ve siyasilere sorumluluğu oldukça yüzeysel aktarılmış. Derin yapı çok daha iyi işlenebilirdi. Köktendinci ve farklı görüşlere hiç tahammülü olmayan bu cahil topluluk, otelin etrafında

birikiyor, bağırp çağırıyor, naralar atıyor. Öfke, toplumsal bir hezeyana dönüşüyor. Bu sırada Carina ve diğerlerini otelin içinde sıkışıp kalmış, elleri kolları bağlı, korku içindeyken görüyoruz. Birilerinin onları kurtaracağı, devletin yetişeceği umuduyla bekliyorlar. Aziz Nesin defalarca yetkililere telefonla ulaşmaya çalışıyor. Dönemin valisi hükümete ulaşıyor ancak o zamanki Sivas Belediye Başkanı da, başbakan Tansu Çiller de konuyla ilgilenmedikleri gibi belli bir noktadan sonra telefonlara dahi çıkmıyorlar. Devletin hiçbir şey yapmayacağını anladıkları bölüm, çok iyi verilmiş. Bu arada kendinden geçmiş öfkeli topluluk, hezeyan içinde naralar atarak oteli taş yağmuruna tutarken bir yandan da ateşe veriyor. Carina ve diğer gençlerin dar bir koridorda sıkışmış, umutlarını yitirmiş bir halde birbirlerine sarıldıkları sahne çok etkileyici ve sahici. Yönetmen

gerilimi ustalıklı seyirciye geçiriyor. Hasret Gültekin, son bir sigara yakıyor ve sessizce ağlıyor. İşte o sahne, umudun tükendiği yer olarak belleklere kazınıyor.

Carina, son ana kadar günlüğünü yazmaya devam ediyor. Film, Carina'nın günlüğüne bağlı kalınarak anlatıldığından, boğazımıza düğümlenmiş bir yumruyla son buluyor. Ulaş Bahadır'ın bazı eksiklerine rağmen, cesaret göstererek, Sivas katliamını beyaz perdeye aktarmış olması önemli. Tarihe düşen bu kara lekeyi unutturmamak adına bir ilk adım. Arkası gelecek diye umut ediyorum. Öyle ya, mahkeme süreci, suçluların ellerini kollarını sallayarak yurduşına çıkabilmeleri, bazılarının ceza almamak için neredeyse ödüllendirilmesi hatta milletvekili yapıp dokunulmazlık zırhıyla korunması. Daha neler neler. Buradan daha kaç film çıkar? Hiç şüpheniz olmasın, çıkacaktır!..

açelya büşra özdirek

sığınmacı arzular

İçimi kamaştırıyorsun, dalında bir erik;
Menevişler diziyorum baharlık çiçeklere.
Mevsimsizim ben.

Tüm çocukların göğsümü çiğnemesi için,
Hiçbir ünvana ihtiyacım yok üstelik,
vicdanlı oluşumlarız sözde.

Bir kaç naradan, bir kaç ana yazmasından ve kar ağıdından;
Vatan diye çıkardığınız, aşk olsa içim almaz, dudaklarımı kanatırım.
Adios Amigos!..
Bunca sancıyı, bir ananın rahmine sığdıramazsınız!..

selma özeşer

taammüden eskiyenler üzerine konuşmak

öylece kurtulamayacağın
şey adında gerçekler var.
bilirsin.

tekerrür

yine bir elma'yla başlayan her öykü kadar büyüdü
ötesine geçip derinlerinde bulmak
kıvranan hep
su'ya doğru
bir ağacın acı gölgesi

uzağın yakını görmeye geldiği geçitlerde
aramızda
soluduğumuz söz

bir dağın doruğunda kar'ayaz
biterkenki
hüzün içimizde bize doğru

bir şey eksik

tefekkür

dur diyen sesimden çok uzağa
uzanıp benim olamayan boşlukta:
bekliyorum bütün eşikler hiçe açılınsın

fısıltıların
hesap edilmemiş kaderin
muhtemelen yankısında boşluğa
çağrısında kanatlanıp

oraya vardım: hiç
buldum ki
en çok varım

dilediğim hiçbir şey yok

olacakla hem-hâl üzere
secde öncesi sığınak
sonrası ak pak
huzur

sez beni, dedin
ezdim cümle varlığımı

teşekkür

ben hep ben olarak bir yerlerde uykusunu arayan
soranlarla olmadan bir
aşk'tan cayan

seval deniz karahaliloğlu

fareli köyün cazcıları: the soul rebels

Trompetin çevresinde müziğin sihreine kapılmış hopleyan, zıplayan, gülen, deli gibi eğlenen her yaştan kadın, erkek ve çocuk eğlencenin sınırlarını aşmış hayatlarına sayılı mutluluk anlarından birini katıyorlar. Fareli köyün cazcıları misali bizi müziğiyle büyüleyen adam tromboncu Paul Robertson. Kocaman bir gövdesi, o görkemli yapıya sığdırdığı mutluluk, neşe, sevecenlik ışınlarını notalar halinde dört bir yana saçıyor. Trompetinden üflediği her notayla birlikte melodiler bize mutluluk anları olarak yansıyor. Dünyanın içinden geçtiği bu karanlık günlerde mutluluk anlarına o kadar çok ihtiyacımız var ki. Mutluluğa dair en küçük fırsatı kaçırmıyoruz.

“New Orleans'ın kenar mahallelerinden biri olan Kenner'da doğdum. 2010 yılında Soul Rebels'e katıldım. Daha önce New Orleans Bandosunda çalışıyordum” diyecek kadar dosdoğru, samimi, mütevazı bir adam. İnsanın kucaklayası geliyor. Ama zaten o bizi müziğiyle, trompetinden dökülen caz tınılarıyla kucaklıyor, sarıp sarmalıyor. Neşeli, sevecen tavırlarıyla sahneye çıktıklarında, seslendirdikleri ilk caz parçasından itibaren akıllı uslu bir şey olmadıklarını anlamıştım zaten. Üstelik hemen sahneden inip seyircilerin arasında dolaşmaya başlamaları, seyircilerin yanına oturup çalmaları bir anda samimi, içten bir ortamın oluşmasını sağlıyor. Bu çılgın cazcılar ilk önce çocukların kalplerini alıyorlar sonra da ayakta alkışlarla tempo tutan, dans eden kadın ve erkeklerin gönüllerinde taht kuruyorlar.

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV)'in düzenlediği Uluslararası İzmir Festivali kapsamında sahne alan “The Soul Rebels” grubu hayatımızın mutluluk anlarına yenilerini ekliyorlar. New Orleans ruhunu ustalıklı sahneye yansıtan sanatçılar, cazın en güzel örneklerini sunuyorlar. Bas davulda Derrick Moss, trampet ve vurmali çalgılarda Lumar Leblanc, trompette Julian Gosin, trombonda Corey Peyton, saksafonda Eroi Williams, trombonda Paul Robertson, sousaphonda Edward Lee Jr. ve trompette Marcus Hubbard “The Soul Rebels” grubunu oluşturuyorlar. Yaptıkları müziğin kökleri New Orleans cazına dayansa da farklı müzik türlerini ustalıklı harmanlıyorlar. Hip hop, caz ve rock müziği funk ve soul ile birleştirerek benzersiz bir büyü yaratıyorlar. “The Soul Rebels” verdikleri konserlerde ortamı bir dans kulübüne çeviriyorlar.

Klasik cazdan beslenen müziklerini sokağın sesiyle birleştirerek müthiş bir samimiyet duygusu yakalamayı başarıyorlar. Bir ağızdan söylenen şarkılar, alkışlarla ritim tutarak müziğe katılan izleyiciler, dans edenler ve sahneden yankılanan kornoların, trombonun ve baterinin sesi müthiş renkli bir müzikal karmaşa yaratıyor. Aslında grubun hedeflediği de tam da bu. Herkesin katılımıyla yapılan ortak bir müzik.

Bu ortamı alıp götürən enerji dolu atmosfer, canlılık, çok renkli olma hali grubun çok popüler olmasını sağlamış. Öyle ki dünyadaki çok sayıda caz festivaline davet ediliyorlar. Müziklerindeki bu çok seslilik, bu zenginlik onlara ortak projelerde yer almanın kapılarını açmış. Başarılı performansları farklı müzik dallarında çalışan sanatçıların ve grupların verdikleri konserlerde onlara eşlik etmelerini sağlıyor. Metalica, Green Day, Maceo Parker, Galactic, Slick Rick, Trombone Shorty, Joey Bada, Rakim, Prodigy of Mobb Deep, Big Freedia, The String Cheese Incident, Rahzel, Pharoahe Monch, Eric Krasno, Suzanne Vega ve John Medeski birlikte çalıştıkları sanatçı ve gruplardan bazıları.

Biz dönelim konsere. Paul Robertson'un sahneye çıkmaya hiç niyeti yok. Çevresini saran korumalar hayatlarının belki de en zor anlarını yaşıyorlar. Paul Robertson korumalara inat çoktan ayağa kalkıp sahneye seyirci koltukları arasındaki boş alanı dolduran hayranlarıyla çılgınca dans ediyor. Bu çılgın kalabalığın tam ortasında Paul Robertson trombonunu var gücüyle üflüyor. Aslında herkesten çok o eğleniyor. Çünkü neşesi yaptığı müziğe yansıyor. Bütün herkesi uçuruyor. Hatta bazıları hızlarını alamayıp onunla sırt sırta dans ediyor. O bazılarından biri de bizzat ben oluyorum. Yani, onunla sırt sırta dans etme şerefine nail olan fanilerden biriyim demek daha doğru olur. Bir insan hem bu kadar güzel müzik yapıp, aynı anda hem trombon çalıp hem de nasıl bu kadar güzel dans eder? Bu nasıl bir ince ayardır. Bunun tek açıklaması var. Müzik onun içinden bir yerlerden geliyor. Notaları boş verin. Bence o çoktaan boş vermiş bile. Bazı açığözler bu yaşadıkları sıra dışı anı ölümsüzleştirmek için onunla dans ederken öz çekim yapıyorlar. Ellerde cep telefonları, ayaklarda ritim, ağızlarda şarkılar, yüzlerde mutluluk. Herkes ayakta. Böyle büyüdü bir anda oturanlara Allah Baba günah yazar zaten. O nedenle, sırf günaha girmemek için deli gibi eğleniyoruz. Eğlencenin dibini bulduğumuz an budur. Korumalar hepten çaresiz. Paul'a mı kızsınlar, seyircileri mi

dizginlesinler bilemiyorlar. Sevinç çılgınlıkları atan, gülen, ritim tutan, dans eden çocuklar, kadınlar, erkekler bu çılgın karnavalın bileşenleri. Bu konserden çok bir karnavala benziyor. Ya da insanlara sunulan ansızın gelen hediyelere. Hani hiç beklemediğiniz bir anda bir hediye alırsınız, şaşkınlık ve mutluluk arasında gider gelirsiniz ya. İşte ortama öyle bir duygu hakim.

Nihayet Paul sahneye çıkıyor da kan ter içindeki korumalar biraz rahat nefes alıyorlar. Ama şeytan azapta gerek. Çünkü Paul rahat durmuyor. Bu sefer de çılgınca dans etmeleri için gönüllü olarak festivalde görev alan gençleri sahneye davet ediyor. Zaten onlar da ufak bir işaret bekliyorlar. Birden hepsi birden sahneye doluşuyor. Coşku son haddinde. Dans etmek artık yetersiz. Bizi kesmiyor. Resmen hep birlikte olduğumuz yerde zıplıyoruz. Zıplamalara neşeli çılgınlıklar karışıyor. Bu coşkuya, bu ruh birlikteliğine The Soul Rebels'in yaptığı benzersiz ve doyumsuz müzik eşlik ediyor. Birden neden bu kadar çok sayıda sanatçı ve müzik grubunun onlarla birlikte çalışmak istediğini anlıyorum. Çünkü onlarda muhteşem bir samimiyet duygusu var. Bu yaptıkları müziğe de, onları dinlemeye gelen seyircilere de yansıyor. Sonuç olarak hep birlikte uçuşa geçiyoruz. Kafalar güzel, ruhumuz güzel, üstelik sadece bir tutam "The Soul Rebels" almışız. Eee daha ne olsun? Bundan iyisi Şam'da kayısı.

iki şiir ve başlık yok

●
●
●
●
azmi ünal hendekçi

her şey olması gerektiği gibi
ne bir eksik
ne bir fazla
kanar dokunduğumuz kayalar

gülden öte söyleyebilirdim sana
biz nesnelere inandık

satori şiiri haiku çocukları

Caz kedimizin ikinci sayısında, Satori Şiiri Haiku'yu Kyoto'dan İstanbul'a dizelemiş, bu şiirin Garip akımını ve sonrasında ürün veren pek çok şairi nasıl etkilediğinden söz etmiştik. Bu etkilenişle, şairlerin verdiği ürünler, edebiyatımızda bir sarmaşık gibi dallanıp budaklanarak günümüzde okulların kapılarını da aralamış, sınıflarda, pek çok minik yürekte filizlenmiş, boy vermişler. En güzel örnek, çocukların yürekleri, kalemleriyle meyve veren Haiku adlı kitap. İstanbul, Dr.Tevfik Sağlam İlköğretim Okulu 4/C sınıfının sevinciyle, Haiku'lar aşkına yazılan bir kitap. Sınıf öğretmeni Şengül Karaca'nın, sınıfına okuduğu, 'Garip' ses Orhan Veli'nin: "**Gemliğe doğru/Denizi göreceksin -/Sakın şaşırma**" Haiku'su, öğretmenin deyişiyle, öğrencilerle arasında: "**Göster ama söyleme!**" diyalogunu başlatmış. Bu diyalog, çocukların Haiku'dan etkilendiklerinin de müjdesi olmuş. Şengül Karaca sonraları, çocuklarıyla kotardığı kitabım, "**O Bir An: Haiku**" başlıklı önsüzünde: "**Çocuklarımla birlikte 'sıradan olaylar içinde bir an' yakalayıp öğrenme biçimleri yarattık.**" diyecektir. Can Çocuk'un Çağdaş Türk Edebiyatı Şiir serisinden Temmuz 2011'de ses veren ve 186 Haiku'nun yer aldığı Haiku adlı bu kitap, çocukların dünyasına yepyeni bir soluk getirirken, Haiku'yla tanışmaları, onlarda, edebiyat ve disiplinleri alanında da merak, istek uyandırmış. 4. sınıf öğrencisi Gözde Esen'in: "**Yağmur damladu/Çatının üzerine -/Kış gecesinde**" Haiku'su, çocuk dünyasının taşıdığı naif, kırılğan âna güzel bir örnektir. Böylesine örneklerin örgülediği kitabım yine önsüzünde öğretmeni Şengül Karaca: "**Eğer görmekten bahsedersen ya da duymaktan, dokunmaktan, onlar çocuklardır deriz. Onlar, onları sıradan olayların içinden geçirip içlerinde taşıyandır. Çocuklar beş duyunun ötesine geçen, kendi dillerini kuran doğanın sesleridir. Çocuklarla bir duyguyu, bir dili ve herşeyden önce yine onlarla aynı nesnelere yıllarca dokunmayı öğrenmek, bilmek, küçümsenmeyen değerdir. Haiku'nun ses, hece, kelime kavramlarını karıştıran ve öğrenme zorluğu çeken çocuklarda etkili ve bir o kadar da eğlenceli bir yöntem olduğunu gördüm. Çocuklar yaşadıkları sesle büyürler ve öğrenirler; hece sayısını karıştırmadan hatta kaçınıcı sınıfta olsalar bile okumayı-yazmayı öğrenirler. Üstelik Haiku, bir öğretmenin öğrenerek gösterdiği bir yöntem olarak kullanılabilir. Bu beni cesaretlendirdi."** diyor. Çocuklarsa, öğretmenleriyle Matsuo Başo'nun yanı başına yaptıkları, Haiku'lara uzanan yolculuklarının sonunda neler neler hissetmişler, dile getirmişler! Özlem Menteşe: "**Haiku okuduğum şeyleri daha çabuk ve daha iyi**

algılamamı sağladı... Duygularımı Haiku sayesinde belli ediyorum..." **Yiğithan Kemendi:** "...Haiku, mutluluk, rahatlık, güzel konuşma, duygu ve düşünce verir." Merve Demir: "Haiku güzel düşünmemizi sağlar. Sertaç Çetinkaya: "Haiku benim dinleme yeteneğimi geliştiriyor. Haiku sayesinde daha önce kurmadığım cümleler kuruyorum. Haiku bana hoşgörü sahibi olmayı, güzel konuşmayı öğretiyor." Süleyman Kandemir: "Haiku sayesinde artık kuvvetli düşünüyör ve algılıyorum. Haiku bana sevinmeyi ve mutlu olmayı öğretti..." **Emine Zengin:** "Haiku bana anlamayı, dinlemeyi, bilgi geliştirmeyi, insanlarla iletişimi kazandırdı." Güney Say: "Haiku bana okumayı, beynimi çalıştırmayı, sevgiyi öğretti." **Beyza Şahin:** "...Önceleri cümle ve heceyi karıştırdıyordum. Bu alışkanlıklarımı düzelttim..." **Emre Oluyan:** "Haiku bana şiir sevgisini öğretti, bana bilmediğim kelimeleri öğretti." (...) Haiku'nun çocuklar dünyasında yarattığı bu şiir çevreni, onların, edebiyat koyslarına doğru açtıkları yelkenlerini, şiir, öykü, roman rüzgârlarıyla şişirirken, onların geleceğini, az sözcükle anlam katmanları yüklü ifade kolaylığı, estetik kaygı, gittikçe yalnızlaşan dünyalarında doğayla baş başalık, farkındalık gibi özelliklerle sararak, onları okuyan, gözlemleyen, üreten geleceğe de hazırlamaktadır. Öğretmen Şengül Karaca'nın çocuklarıyla Can Çocuk'tan yayımladıkları Haiku adlı kitabın sayfalarını aralayarak Satori şiiri Haiku çocuklarının peşine düşersek: **Sevgi Vural:** "Akvaryum gibi/Kentlerde yaşamışlar -/Hüzünleriyle!" "**Yalnızız yine/kumsaldaki kirpiyle -/Ürkek çingene.**" **Özlem Menteşe:** "Hey! Hüzünlenme -/Geriye döneceğim/Sevgili anne" "**Sonbahar geldi/Ağaçlar yaprak döktü -/Üşüyecekler!**" "**Bahar söylüyor/Rüzgârın şarkısını -/Ağaç dalında.**" **Aslı Demir:** "Kalbimi kırdın/Bir daha konuşmam ben/Senle fesleğen." **Emre Okuyan:** "Savaş diyarı/Oldu ülkemiz nerede/Sorumluları?" **Berna Civan:** "Gökteki güneş/Tam üstüme düşerken/Ay doğdu birden!" **Semiha Gür:** "Dökülmüş yaprak/Gibi düştüm ağaçtan -/Derinliklere!" **Umut Öner:** "Gölge oyunu -/Zamanı geçiriyor/Yaz akşamları." **Gizem Can:** "Karlar altında/Gizli bir tebessümle/Uyuyor serçe." **Özlem Şahin:** "Kargalar orada! -/Şarkı söylüyor yazda/ Korkuluklarla." "İstanbul'la ben/Saklambaç oynarken de/Mızıkçı olduk." "**Yaz güneşini/Düşünüp duran/Tatlı solucan.**" **Merve Ünen:** "Bir akşam üstü/Kâğıttan turna yaptım -/Yaz günlerine." **Semiha Gür:** "Yaz yağmurunda/Öykü anlatan bekçi/Bana gülümser." "Gülün diken -/Anlatıyor bizleri/Sessiz öyküde." **Melike Arıkoğlu:** "Bahar gününde/Papatya dans ediyor -/Esen rüzgârla." **Oğuzhan Kaçar:** "Savaşalım mı? -/Savaşalım ya doğru/Yastıklar hazır." **Başak Pehlivan Türk:** "Esen rüzgârın/Mutluluk şarkısını/Hiç mi duymadın?" Sevgili öğretmen(im) Şengül Karaca'ya ve sınıfına bin selâm olsun. Bir başka selâm da Bursa Nilüfer Belediyesi Nazım Hikmet Kültür Evi Şiir Kütüphanesi ve Zeynep Terzioğlu'na! Terzioğlu'nun davetiyle Mayıs 2013'te

Nazım Hikmet Şiir Kütüphanesi'nde gerçekleştirdiğimiz (Sina Akyol, Gültekin Emre, Hakan Cem) Haiku söyleşisinde Haiku'nun dilde yarattığı arınmayı; hızla yalnızlaşan ve tüketen öznenin sorgulayan belleği ve doğayla ilişkileri; Roland Barthes'ın da izlerini sürerek romana hazırlık noktasında, parçadan bütüne Haiku'nun disiplinler arası işlevselliğini konuşmuştuk. Bize sunulan programda, Haiku söyleşisinin yanı sıra iki gün boyunca, ilk ve orta eğitim veren üç okulun sınıflarından seçilen 45 öğrenciyle gerçekleşecek Haiku atölyesi vardı. Söyleşimizden çok çocuklarla yapacağımız bu atölye bizi heyecanlandırıyordu! Onlar, algıları, naif duruşları ve bakışları, kırılganlıkları, en önemlisi, tüm doğallıklarıyla ses veren şiirsel dilleriyle, birer Haiku gibilerdi. An gelip Haiku şairlerimizle (Haijin'ler!) tanışmış, onlara Haiku şiiri tanıttırmiştık. Kısa sürede başlayan 5-7-5 hecelerini tutturma çabaları görülmeye değerdi! Çocuklarla paylaşılan Haiku kurallarından sonra iş, onların yüreklerine, kalemlerine kalmıştı. Önce onlara iki dize vermiş, üçüncü dizeyi, sonra tek dize vererek, iki dizeyi tamamlamalarını istemiştik. İlk gün, Haiku ruhunun çocukları sarmasıyla son bulurken, ikinci gün, çocuklarımız *kuzeye giden ince yol*'da* kendi Haiku'larını yazıyorlardı. Bizse elimizde tamamlanan bir Haiku'yla birbirimize koşuyor, heyecanla gün ışığına çıkan Haiku'ları okuyorduk. Satori Şiiri Haiku Çocukları'nın, şiir denizinde açtıkları yelkeni dolduran Haiku rüzgârları, onları açıklara, edebiyatın derinlerine götürmüştü. Haiku söyleşi gecemizin unutulmayan anısıysa, geceye öğretmeniyle katılan Eylül Sude Engin adlı 5. sınıf öğrencisinin, imzalaması için **Vadedimveylaya'yı** Sina Akyol'a uzattığında, Akyol'u, imzalayacağı sayfada bekleyen sürprizdi. Bu sürpriz, yani kalp biçimindeki not kâğıdında yer alan, kuralsız Haiku tadındaki şiir, Sude'nin Sina Akyol'a armağanıydı: **“Gökte yüzen bir/Balık türüdür/Kuşlar.”** (...) Atölyemizde çocuklarla başlayan Haiku maceramıza dönecek olursak, yukarıda da yazdığım gibi önce ilk iki dizeyi vererek üçüncü dizeyi yazmalarını istemiştik.

“Hızır sarmaşık/Birdenbire uyandı –/Rüzgârın sesi!” Duygu Arık 5. sınıf.

“Hızır sarmaşık/Birdenbire uyandı –/Koşan kirpiyle!” Derya Dundu 5. sınıf.

“Bir yaz akşamı/Çiseliyordu yağmur –/Düşen yaprağa!” Sude Demir 5. sınıf.

“Bir yaz akşamı/Çiseliyordu yağmur –/Yerde salyangoz.” Bahar H. Ulusoy 7. sınıf.

Tek dizelerin soluğuyla yaşanan bu satori ânından sonra, çocukların bu kez iki dizeyi oluşturmaları sırasındaki şen halleri, parmak hesapları görülmeye, övgüye değerdi:

“Hoşça kal dedim/ Minik tahta kurduna –/Yağmur yağıyor!” Oğuzhan Şahin 5. sınıf.

“Hoş çakal dedim/Giden gökkuşağına –/Kaçan kurbağa” Cihangir Yalçın 5. sınıf.

“Hoşça kal dedim/Sonbaharda yaprağa –/Ah! O hüznüle.” Feyza Işık 7. sınıf.

Çocuklarla Haiku'nun ilk günü işte böyle bitmişti. Bir sonraki gün kendi Haiku'larını yazacak çocuklar, biten ilk güne, ertesi günün heyecanıyla: *“Hoşça kal”*, demişlerdi. Biz de, çocukların, üç dizesiyle kendi Haiku'larını yazacakları ikinci güne, şairin dizeleriyle uyanmıştık: *“Gün doğmadan çıkacaksın yola...”* (...) Çocuklar ikinci güne, İnkaya ya da Ulu Çınar'ın gölgesinde, ruhlarında taşıdıkları ve yazmaya sabırsızlandıkları Haiku'larıyla hazırlardı: **“Ölüm geliyor –/Islak toprak kokusu/ Sonsuz uykuda.” Emre Satı 7. Sınıf**

“Kutlayamaz mı/Yaşama sevincini/Hiç bir kelebek?” Mustafa Kılıç 7. Sınıf

“Kar yağıyordu/Dışarıda soğuk soğuk –/Çocuk oynuyor.” Ulaş Salgın 2. Sınıf

“Bir bahar günü/Yeşil açtı yüzünü –/Nazlı menekşe.” Elifnaz Kozanlı 3. Sınıf

“Hissediyorum/Yazmalıyım bir yere –/Bir yaz akşamı!” Sıla Öcalan 7. Sınıf

“Kuşlar uyandı/Yuvalarına baktı –/Üzgün solucan!” Duygu Solak 5. Sınıf

“Arkası kirli –/Çamur banyosunda ki/Küçük domuzcuk!” Meltem Altan 5. Sınıf

“İlkbahar günü –/Sabah güneş doğarken/Yerde çiçekler.” Elif Yıldırım 7. Sınıf

“Utangaç güneş –/İşte açtı yüzünü/ Kuş sesleriyle” Derya Dundu 5. Sınıf

Hani derler ya: *“Darısı başına!”* Ben de: *“Darısı ülkemizdeki diğer çocukların başına!”*, dileyerek İstanbul ve Bursa'dan sonra, İzmir Cahide Dalyan Ortaokulu'nun kapısını da Haiku selâmiyle aralamak istiyorum. Bu okulun gelenekleri arasına giren ve her yıl Mayıs ayında yinelenen Uçan Kitap ve Zekâ Oyunları Festivali, öğrencilerine yepyeni ufuklar açıyor. Konuk olduğum okulda karşılaştığım öğrenci Dila Desticioğlu da edebiyat koylarına yelken açanlardandı. Dila'nın yelkenleri de Haiku heyecanı ve rüzgârlarıyla dopdoluydu: *“Gözlerin değer/Güneş doğar tenime –/Öter kırlangıç.”* **“Puslu havada/Sokak lambası yalnız – /Salıncaklar boş.”**

“Dalgalar okşar/Kirpiğinde güneş –/Dün yarına eş.” Türk Dil Derneği İzmir temsilciliğiyle İzmir okul etkinlikleri çerçevesinde başlattığımız Haiku atölyeleri, sevinç ve heyecan hânemde önemli yer tutuyor. Çocuklarla gerçekleşen çalışmalarda, onların heyecan dolu üç dizelik yolculukları, şiire olan ilgilerini arttırırdı gibi, çocuklardaki dil ve ifade pratiğini geliştirip dil-edebiyat geleceğine de güçlü bir aşılama yapmakta... Dil Derneği'ne, dost Bekir Yurdakul'a da Haiku selâmiyle, kıymetle... Uzakdoğu'dan, beş yüz yıl öncesinden Zen Budizm'le filizlenerek, edebiyatın uluslar arası alanında kendine yer bulan Haiku, bir buz dağı! Gördüğünüz, okuduğunuzla yetinirseniz, üç dizelik bir şiir(imsi.) Haiku'nun dildeki tekrarlarıyla, “Satori” (aydınlanma) ânına ulaşırsanız da, buz dağının derinlerdeki bölümüne, içsel bir yolculuğa çıkarsınız ki o şiir, sizsiniz!

*Kuzeye Giden İnce Yol / Matsuo Baço / Çeviri: Coşkun Yerli / Yapı Kredi Yayınları

burçin özmaya çankaya

çıplak sarı

Tılsımlıydı her sözü, yaralamaya mühürlenmiş, söylemiş miydim?

Sesi havada yol aldıkça, fırtınalar kopuyor, harfler doğum yerlerine ihanet ediyor, biçimden biçime, sözden söze akıyorlar. Sözler yabancı, tanıdık anlamlar selam vermiyor, bir ümit uzatıyorum ellerimi, hayır, yeni, soğuk, başkalaşmış her biri. Sanki ilk kez karşılaşmışız, içimi acıtmaya sözleşmişler, durmaksızın çarpıyorlar yüzüme, yara bere içindeyim, şaşkın...

O kendinden emin, belli, önceden düşünülmüş, bıçaklar bilenmiş, oklar sivri, sözler ihanetin içinde mayalanmış, onun tadı belki anlamları bozan, beni böyle elsiz, ayaksız bırakan, en kötüsü de dilsiz...

Ne söyleseydim... Dilim şiirlere bağlanmış, ruhum sonbaharı kucaklamış. Tohumdan ağaca büyüttüğüm sevgim yaprak yaprak dökülüyor ellerime. Gövdemi tutamıyorum, uzaklara, çok uzaklara kaçasım var, bu anın olmadığı başka bir hayat kucaklasın beni, günlerin telaşlı ninnisiyle kapansın gözlerim, nerede uçan halı, alsın götürsün şiirlere...

Yola çıkmaya karar vermiş, eşığe bir adım kala durmuş, ayrılığı yüklediği heybesinden birer beşer savuruyor sözcükleri.

Yok, olmaz, gitme! Karanlık çöküyor yavaş yavaş. Laciverde koşuyor gökyüzü. Perdelerin yamaçlarına gizlenmiş çiçekler dolduramaz yerini. Varlığınla

anlam buluyor her şey. Eğer gidersen, koltuğun köşesine kim oturur, aldığımız kitaplar birikir ya yeniden izlenecek filmler, daha neler neler; Maassai Mara'nın piyanonun tuşlarındaki çıplak sarısı, balkonda lokumla kahve, hasır sandalye, üzgün menekşe... Bu ev sensin.

Yokluğun.

Ona söyleyebilseydim bunları, büyülenmiş gibi donup kalmasaydım.

Birazdan elleri ardında, yolun kıvrıldığı yere doğru, hızlı hızlı adımlarla yürüyecek. Ardından açılan uçurumdan gözyaşlarım yuvarlanacak avuçlarıma. Şiirlerim doğacak kalbime, usul usul düğümlenen sessizliğimi alıp, göğe savuracak.

Yaralarım derin.

Gidişinden çok, gittiği yer mi üzüyor beni, bilmiyorum.

şiiirli haberler

Tayfun Pezek, doğma büyüme Karşıyakalı. Türk Dili ve Edebiyatı okur. Bodrum'da opera, sinema ve tiyatro sanatçısı Güzin Özipek'in barında 5 yıla yakın çalışıp, garsonluktan barmenliğe yükselir. Bedri Koraman, Fikret Kızılok gibi sanat dünyasından birçok kişinin geldiği bardan karavana, yani lüks hayata terfi eder. Açtığı ilk kahvenin adı Beyaz Duvar olur. Daha sonra kahvenin adını değiştirerek 'Çayhane' koyar. Sanatçıların uğrak yeri olan Çayhane, çay içmekten öte, kültür ve sanat konularında konuşulan bir sohbethaneye dönüşür. Sohbetleri söyleşi havasına sokmaya karar verir. Söyleşiler dışında mavi tur, kıyı temizliği ve sokak etkinlikleri yapmaya başlar. Metin Üstündağ, Çayhane'ye karikatürün üstadı Oğuz Aral'ı getirir birgün. Oğuz Aral, "Burayı Dıgıl yapalım" deyince, Tayfun Pezek önce karşı çıkar. Sonrasında Çayhane, Dıgıl'a, Lakabı da Dıgıl Tayfun'a dönüşür. 90'lı yılların başında İzmir'e döner. Alsancak'ta aynı şekilde ufak bir yer açıp sanat etkinlikleri düzenler. Burada bir yandan organizasyon işleri yaparken, oyuncu ve komedyen Yalçın Menteş, Ata Demirer, müzik dünyasından Mor ve Ötesi, Bulutsuzluk Özlemi, Metin-Kemal Kahraman, Ezginin Günlüğü gibi gruplar geldiğinde söyleşi ve imza günleri gerçekleştirir. TRT 2'nin kimi kültür-sanat programları ve belgesel gösterimleri Dıgıl'da gerçekleşir. 50, 60 metrekairelik bir dükkanda. Daha sonra Karşıyaka ve son olarak da Bostanlı'da Dıgıl Sanat Kahvesi'ni açar. Kendiyle baş başa kaldığında resimle uğraşan Tayfun Pezek, etkinlikleri ücretsiz yapıyor, sadece içilen çay ve kahveden para alıyor.

Felsefe hocası Altan Nazım'ın, Dıgıl Sanat Kahvesi girişindeki güzellemesi, Dıgıl Tayfun'u çok iyi anlatıyor. Nazım'ın Dıgıl Tayfun ile ilgili yazısından bir iki cümleyi sizlerle paylaşıyorum: "...Kimisi para biriktirir, o dost; yanında heybe dolusu hatıra. Dostları bilir ki, iki şeyden vazgeçmez. Biri bohemya sakalı, öteki dükkanın ruhu, objeleri. Onlara göz seyirt, Dıgıl Tayfun'u tarifler yani... Kaydını tutabildiğim son 10 yılda 10'dan fazla mekan değiştirdi. Bukowski pervasızlığı, inadı onunki. Sokak serseriliği bir nevi. Bundandır Adı Beyaz Duvar' mekanlarının bir ayağı hep sokağa bakar..."

Arkadaş Z.Özger 2016 Şiir Ödülü

Ödüle aday olma koşulları: Ödüle,bugüne kadar şiir kitabı yayımlanmamış kişiler aday olabilecektir. Dosyaların kitap bütünlüğü taşıyan, basıma hazır nitelikteki şiirlerden oluşması gerekir. Seçici kurul; birincilik, ikincilik, üçüncülük gibi değerlendirmeler yapmayacak; tek bir Ödül verecektir. (Ödül birden fazla dosya arasında paylaştırılabilir. Jüri Özel Ödülü verilebilir.) Ödüle aday olmak isteyenler, özgeçmişlerini de içeren 6 adet dosyayı, adres, email ve telefon numaralarını da belirterek, Mayıs Yayınları'nın Sakarya Cad. Özkanlar 35 Apt. A Blok, No:36/20, Manavkuyu, Bayraklı-İzmir adresindeki Ödül sekreterliğine, APS, kargo ya da taahhütlü posta ile gönderecek ya da elden teslim edeceklerdir. Ödül için gönderilen dosyalar iade edilmez. Ödül için son başvuru tarihi 15 Mart 2016'dır. Ödül, Arkadaş Z. Özger' in ölümünün 43. yıldönümünde, 7 Mayıs 2016 Cumartesi günü düzenlenecek bir törenle verilecektir. Seçici kurulca Ödüle değer görülen yapıtın yazarı, Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü 2016 Diploması ve Plaketi ile onurlandırılacak; ayrıca dosya kapsamındaki şiirler, Mayıs Yayınları Şiir Dizisi'nden, yıl içinde ve telif karşılığı ödenerek kitap halinde yayımlanacaktır. Seçici kurul (abc sırasıyla) Sina Akyol, Orhan Alkaya, Gökhan Arslan, Suat Çelebi ve Monica Papi.

ŞÜKRAN KURDAKUL İNCELEME/MAKALE ÖDÜLÜ ŞARTNAMESİ

Bigadiç Kültür ve Eğitim Vakfı (BİKEV), vakfın kuruluşunda büyük emeği geçen şair, yazar, edebiyat tarihçisi, yayıncı, siyasetçi Şükran Kurdakul'un anısına 2016 yılında "inceleme ödülü" verecektir.

1. Ödül, Cumhuriyet dönemi şair ve yazarlarının edebi kişilikleri, eserleri; edebi dönemlerin belirleyici özellikleri üzerine yazılmış, 30 sayfadan (A4boyutunda) az olmayan incelemelere/makalelere verilecektir.
2. Ödüle aday olacak eserlerin hiçbir yerde yayımlanmamış olması gerekmektedir.
3. Ödüle aday olacak incelemeler, Times New Roman yazı karakteriyle ve çift aralıkla yazılacaktır.
4. Ödüle aday olacak incelemelerin yazarları özgeçmişlerini, bir vesikalık fotoğraflarını, adres ve telefon numaralarını ayrı zarf içinde göndereceklerdir.
5. Yazarlar, ödüle gerçek adlarıyla katılacaktır.
5. Ödül alan eserin telif haklarını on (10) yıl Bigadiç Kültür ve Eğitim Vakfı (BİKEV) kullanacaktır.
6. Ödül jürisi uygun görürse "övgüye değer" eser belirleyebilecektir.
7. Ödül, 2016 yılı için 2000 TL'dir.
8. Dosyalar altı (6) nüsha olarak hazırlanacak, kargo veya postayla Bigadiç Kültür ve Eğitim Vakfı, Nurullah Aykut Sokak, No: 6, Bigadiç/Bahkesir adresine gönderilecektir. İnternet üzerinden gönderilecek dosyalar ödül dışı tutulacaktır.
9. Ödül jürisi Prof. Dr. Mustafa Durak (E), Prof. Dr. Salim Çonoğlu, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Akkaya, Öğr. Gör. İbrahim Oluklu (E) ve Mehmet Ağaoglu'ndan (BİKEV temsilcisi) oluşmaktadır.
10. Ödül, Şükran Kurdakul'un doğum yıldönümü olan 23 Mart 2016 Çarşamba günü Bahkesir'de verilecektir.

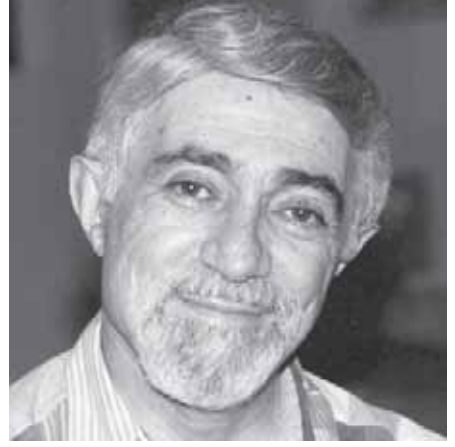
Nâdir Nâdirpûr (1929-2000)

Nâdir Nâdirpûr, modern dönem şairleri arasında yenilikçilerin ilk safında yer almaktadır. Nâdirpûr, Fars şiirinin zengin mirasını çok iyi bir şekilde özümseyerek şairliğini güçlendirmiş, fakat yenilikçi tarzını gölgede bırakacak kadar da eskinin etkisinde kalmamıştır. O, klasik İran şiirinin özelliklerini derinlikleriyle bilmesinin yanında, başta Fransız edebiyatı olmak üzere Batı edebiyatı hakkında da bilgi sahibidir. Bu sebeple çağdaşı ve aynı ekolde yer alan diğer şairler arasında ayrıcalıklı bir duruşa sahiptir.

Nâdirpûr, 6 haziran 1929 tarihinin sabahında Tahran'da dünyaya gelir. Lise yıllarında dönemin en büyük komünist partisi Tudeh'e katılır. Genç yaşta Fars şiirine ilgi duymaya başlar. Çeşitli dergilerde şiirleri yayınlanır. 1949 yılında Sorbonne Üniversitesi Fransız dili ve edebiyatı tahsili için Fransa'ya gider, Paris'te çeşitli yayınevlerinde çalışır. 1951 yılında İran'a döner ve 1954 yılında ilk şiir kitabı Gözler ve Eller yayınlanır. 1958 yılında evlenir ve 1959 yılında kızı dünyaya gelir. 1961 yılında evliliğini bitirir. 1964 yılına kadar Kadehin Kızı, Üzüm Şiiri, Güneşin Sürmesi isimli üç şiir kitabı ve bir şiir seçkisi yayınlanır. 1964 yılında İtalya'ya seyahat eder. Roma ve Perugia'da İtalyan dili ve edebiyatı ile ilgilenir. 1968 yılında İran Yazarlar Birliği manifestosunu ilk imzalayanlar arasındadır. 1972 yılında İran Milli Radyo ve Televizyonunda görev alır. Çağdaş yazar ve sanatçıların çalışmaları hakkında çok sayıda program yönetir. 1978 yılında Bitki ve Taş Değil, Ateş, Dereden Tepeden ve Son Akşam Yemeği isimli üç farklı şiir kitabı yayınlanır. Aynı yıl yazarlar birliğinden ayrılmaya karar verir.

1979 İslam Devrimi'nden sonra bir müddet Tahran'daki evine kapanır ve kendi halinde bir hayat yaşamaya başlar. Fakat İran'daki yeni yöneticilerin uygulamalarına daha fazla dayanamaz ve ülkesinden ayrılır. 1980 yılında Fransa'ya gider ve sürgün hayatı başlar.

1982 yılında Yalancı Sabah isimli şiir kitabı yayınlanır. 1984 yılında ikinci kez evlenir. 1986 yılında Los Angeles'a yerleşmeye karar verir. Amerika'nın çeşitli üniversitelerinde konferanslar verir. Şair burada, İran'daki kültürel ve politik zorluklar hakkındaki gözlemleriyle tanınmaktadır. 1989 yılında Kan ve Kül isimli şiir kitabı yayınlanır. 1993 yılında İnsan Hakları İzleme Komitesi tarafından, eserleri kendi ülkelerinde yasaklanan sürgündeki yazarlara verilen Hellman-Hammett ödülünü alır. 1996 yılında Yeryüzü ve Zaman isimli son şiir kitabı yayınlanır. 19 şubat 2000 tarihinde Los Angeles'taki evinde dünyaya gözlerini kapatır. Ölümünün ardından eşi, şairin anısını yaşatmak için Nâdirpûr Vakfı'nı kurar.

çevirişir ..... Richard Brautigan (1935-1984)

Romeo ve Juliet

Benim için öleceksen,
Senin için öleceğim.

Ve kabirlerimiz
bir çamaşırıca
kıyafetlerini birlikte yıkayan
iki aşık gibi olacak.

Sen sabunu getireceksin,
Ben çamaşır suyunu.

Yavaşça Etkileyeceğim Seni

Yavaşça etkileyeceğim seni,
sanki rüyanda piknik yapıyormuşsun gibi.
Etrafta karıncalar olmayacak.
Yağmur yağmayacak.

Yağışlı Aşk

Nedendir bilmem,
ama kendimden şüpheye düşerim
ne zaman çok sevsem
bir kadını.

Richard Brautigan kimi eleştirmenlerce Beat kuşağına dahil edilse de münferit biçimde değerlendirilmesi gereken bir yazardır. Romanlarının yanı sıra kısa öykü türünün en iyi örneklerinden biri olan "Scarlati Tilt" öyküsünün de içinde yer aldığı "Revenge of the Lawn" (Çayırların İntikamı) kitabı dikkate değerdir ve henüz Türkçe'ye çevrilmemiştir. Brautigan, Japonya'da yaşadığı sırada haiku sanatından etkilenmiş; ortaya bu geleneksel sanat ile kendi sesini birleştiren "Japonya Günlükleri" adlı eseri çıkmıştır. Okuyacağınız kısa şiirleri de, haiku olmasa da, az sözcükle kurduğu şiirlerindedir.

Çeviren: Ozan Çororo